

Brusel 13. listopadu 2025
(OR. en)

15387/25

AG 180
POLGEN 200
FREMP 331
JAI 1675
DISINFO 99
HYBRID 146
AUDIO 110
EDUC 444
JEUN 235
CULT 127
COMPET 1160

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	12. listopadu 2025
Příjemce:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generální tajemnice Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	JOIN(2025) 791 final
Předmět:	SPOLEČNÉ SDĚLENÍ EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ Evropský štít pro demokracii: podpora silných a odolných demokracií

Delegace naleznou v příloze dokument JOIN(2025) 791 final.

Příloha: JOIN(2025) 791 final

VYSOKÝ PŘEDSTAVITEL
UNIE PRO ZAHRANIČNÍ
VĚCI A BEZPEČNOSTNÍ
POLITIKU

V Bruselu dne 12.11.2025
JOIN(2025) 791 final

**SPOLEČNÉ SDĚLENÍ EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ**

Evropský štít pro demokracii: podpora silných a odolných demokracií

„Silnější Unii můžeme vytvořit pouze tehdy, pokud ukážeme, že demokracie funguje ve prospěch lidí a přináší výsledky. Evropa bude prosperovat pouze tehdy, pokud bude prosperovat demokracie.“

Předsedkyně Ursula von der Leyenová, Mezinárodní cena Karla Velikého

1. Úvod

Demokracie je základním kamenem Evropské unie a je klíčem k budování **míru, bezpečnosti, hospodářské prosperity, konkurenceschopnosti a sociální soudržnosti**. Základem demokracie jsou svobodní lidé, svobodné a spravedlivé volby, svobodná média a silné demokratické instituce a procesy. Demokracie není jen systém vládnutí, ale je to náš způsob života – zaručuje naše práva a svobody, jakož i rovnost před zákonem, podporuje otevřenou a spravedlivou společnost a zajišťuje, že ti, kdo jsou u moci, mohou být voláni k odpovědnosti. Demokracie, lidská práva a právní stát jsou podle občanů EU hlavní silnou stránkou Unie¹.

V době rostoucí geopolitické konfrontace, mezinárodních a regionálních krizí a technologických převratů jsou naše demokracie pod vnitřním i vnějším tlakem. Autoritářské režimy považují demokracie za hrozbu a používají stále agresivnější taktiku, včetně využití státních či nestátních zástupných subjektů, k jejich oslabení. Zatímco demokracie znamená sjednocování různých hlasů ve společnosti a hledání společných řešení, autoritářské režimy se snaží vytvářet nebo prohlubovat rozpory, využívat konflikty jako nástroje, diskreditovat demokratické subjekty, zejména svobodná média a občanskou společnost, a podkopávat svobodné a spravedlivé volby. Jejich cílem je podryvat důvěru občanů v demokratické instituce a ve schopnost demokracie přinášet lidem užitek.

To je palčivý problém pro EU, její sousedy a demokracie na celém světě. Podpora kandidátských zemí EU a potenciálních kandidátů v jejich úsilí o posílení a upevnění demokracie má zásadní význam. Některé z nich se staly terčem intenzivní destabilizace a pokusů o vměšování. Rusko vede nejen brutální útočnou válku proti Ukrajině, ale stupňuje také hybridní útoky v rámci svého boje o vliv proti Evropě. Používané taktiky zasahují hluboko do struktury našich společností a mohou mít dlouhodobé dopady. Šířením lživých příběhů, někdy včetně manipulace a falšování historických faktů, se snaží podkopat důvěru v demokratické systémy.

Tyto hrozby nepřichází izolovaně, ale vyúsťují v další velké výzvy, kterým dnes demokracie čelí, a umocňují je. Patří k nim rostoucí extremismus a polarizace, klesající důvěra a účast občanů, ohrožování integrity voleb a plurality veřejné diskuse a svobody projevu a zhoršování prostředí, v němž působí novináři a občanská společnost². Tyto výzvy přicházejí uprostřed hluboké digitální transformace našich společností, která změnila způsob, jakým probíhá veřejná debata, jak proudí informace a jak se občané zapojují do veřejné sféry. Lidé tak mají řadu nových možností, pokud jde o svobodný přístup k informacím, vyjadřování názorů a účast

¹ V bleskovém průzkumu Eurobarometr 550 „Výzvy a priority v EU“ z července 2024 uvedli Evropané jako první hlavní silnou stránku EU respekt k demokracii, lidským právům a právnímu státu (38 %).

² Zpráva o strategickém výhledu z roku 2025 – Odolnost 2.0: Umožnit EU prosperovat v době turbulencí a nejistoty, COM(2025) 484 final; a „Přehodnocení odolnosti společnosti v době mnohonásobné krize“, <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC142772>.

na veřejném životě a demokratické diskusi. Zároveň se však odhalila a vytvořila nová zranitelná místa. Názory lidí jsou stále více utvářeny na základě algoritmizovaných a personalizovaných zdrojů, které omezují sdílený prostor pro demokratickou diskusi. Platformy sociálních médií mají také vliv na udržitelnost příjmových modelů médií. Rovněž vývoj v oblasti umělé inteligence (AI) může vážně ovlivnit demokratický prostor, včetně volebních procesů.

Ochrana demokracie a budování demokratické odolnosti občanů, společností a institucí je naléhavým společným úsilím, které vyžaduje meziresortní a celospolečenský přístup. To je nezbytné nejen pro zachování hodnot EU, ale také pro zajištění bezpečnosti Evropy a její nezávislosti, svobody a prosperity. Instituce EU, členské státy, kandidátské země EU a potenciální kandidáti, občanská společnost a soukromý sektor hrají zásadní úlohu, přičemž se řídí našimi společnými hodnotami. V centru pozornosti musí být naši občané a jejich svobody.

2. Evropský štít pro demokracii

Stále více si uvědomujeme společné výzvy, kterým čelí demokracie v celé EU i na celém světě, přičemž na všech úrovních jsou již přijímána opatření. Členské státy zřídily nové orgány a nové kapacity, aby posílily svou vnitrostátní demokratickou odolnost. Političtí aktéři a široká komunita aktivních občanů a skupin stáli v čele výzvy k přijetí opatření a přispívají k zajištění reakce.

EU zavedla pevný politický a právní rámec, zakotvený v Akčním plánu pro evropskou demokracii z roku 2020³ a v balíčku opatření na obranu demokracie z roku 2023⁴, jež mají pomoci toto společné úsilí koordinovat, mobilizovat, doplňovat a posilovat.

V návaznosti na tento rámec Komise a vysoká představitelka pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku v rámci Evropského štítu pro demokracii předkládají soubor nových opatření ve třech prioritních oblastech, jejichž cílem je podpořit silné a odolné demokracie:

- **posílení situačního povědomí a podpora schopnosti reakce k zajištění integrity informačního prostoru,**
- **posílení demokratických institucí, svobodných a spravedlivých voleb a svobodných a nezávislých médií,**
- **zvýšení odolnosti společnosti a účasti občanů.**

Na podporu lepší spolupráce a koordinace při řešení několika aspektů v rámci těchto prioritních oblastí bude **Evropské středisko pro odolnost demokracie** (dále jen „středisko“) sdružovat odborné znalosti a kapacity členských států, kandidátských zemí EU a potenciálních kandidátů a orgánů, institucí nebo jiných subjektů EU, v příslušných případech včetně Evropské služby pro vnější činnost (ESVČ). Středisko bude usnadňovat **sdílení informací a podporovat operativní spolupráci a budování kapacit**, aby bylo možné čelit vyvíjejícím se společným

³ Evropská komise, sdělení o evropském akčním plánu pro demokracii, COM(2020) 790 final.

⁴ Evropská komise, sdělení o obraně demokracie, COM(2023) 630 final. V rámci tohoto balíčku Komise navrhla směrnici o činnosti v oblasti zastupování zájmů prováděné jménem třetích zemí, kterou v současné době projednávají spolunormotvůrci.

hrozbám, zejména zahraniční manipulaci s informacemi a vměšování a dezinformacím. Jeho cílem bude zlepšit situační povědomí a schopnost předvídat a odhalovat hrozby, vytvořit robustní a koordinovaný systém včasného varování a podpořit schopnost rychlé reakce. Podpoří také zvyšování povědomí, aby se společnosti a instituce připravily a posílily a staly se odolnějšími vůči manipulaci s informacemi a dezinformacím. Jeho práce přispěje ke konsolidaci celospolečenského přístupu EU k posílení připravenosti, zvýšení informovanosti a budování demokratické odolnosti.

Evropský štít pro demokracii přispěje k posílení našich demokracií a umožní Evropanům uplatňovat svá práva, svobodně formulovat a vyjadřovat své názory a aktivně a bezpečně se podílet na demokratickém životě Unie. Jeho činnost posílí demokratické instituce, ochrání integritu voleb a podpoří svobodu a pluralitu médií, aby naše demokracie zůstaly silné, otevřené a pluralitní a aby byly založeny na důvěře občanů. Bude prováděn v součinnosti s agendou EU v oblasti bezpečnosti, obrany a připravenosti⁵ a v souladu s vnější činností EU v širším smyslu.

2.1 Nové Evropské středisko pro odolnost demokracie: posílení situačního povědomí a zvýšení odolnosti společnosti

Budování demokratické odolnosti vyžaduje zvýšené úsilí na všech úrovních veřejné správy, mezi orgány EU, členskými státy a v rámci celé společnosti. Toto koordinované úsilí se musí **zaměřit na zlepšení situačního povědomí a kolektivní schopnosti předvídat a odhalovat hrozby a reagovat na ně a na budování demokratické odolnosti**. K řešení těchto výzev již bylo odvedeno velké množství práce a na vnitrostátní i evropské úrovni se objevily nástroje a struktury⁶, které přinesly důležité výsledky.

Mnohé z těchto struktur se však zabývají pouze určitými oblastmi a komunitami, používají různé metodiky a často mají omezenou schopnost reakce a omezené vazby na činnost příslušných orgánů na vnitrostátní a unijní úrovni. Je nezbytné, aby se toto úsilí spojilo; je třeba posílit vazby, aby se zvýšilo situační povědomí a zlepšila kolektivní schopnost EU monitorovat, odhalovat a předvídat manipulaci s informacemi a dezinformační kampaně⁷.

K řešení těchto potřeb Komise zřídí **Evropské středisko pro odolnost demokracie**. Středisko nabídne rámec pro posílení koordinace a sdílení informací mezi orgány, institucemi nebo jinými subjekty EU a členskými státy a podpoří operativní spolupráci a budování kapacit. To usnadní integrovanější a účinnější přístup ke zvyšování situačního povědomí a k rozvoji

⁵Evropská komise, 2025: bílá kniha o budoucnosti evropské obrany – JOIN(2025) 120 final; Strategie unie připravenosti, JOIN(2025) 130 final; ProtectEU: Evropská strategie vnitřní bezpečnosti, COM(2025) 148 final.

⁶ Na úrovni EU i na vnitrostátní úrovni již existuje několik rámců, struktur a nástrojů, které se zabývají zahraniční manipulací s informacemi a vměšováním a dezinformacemi, jakož i odolností společnosti v širším smyslu. Na úrovni EU jde mimo jiné o systém včasného varování EU řízený ESVČ, interní síť Komise pro boj proti dezinformacím, EUvsDisinfo, Evropské středisko pro sledování digitálních médií (EDMO), volební kulaté stoly podle nařízení o digitálních službách a práci v rámci Evropské sítě pro volební spolupráci. Specializované struktury existují také na vnitrostátní úrovni, například Viginum ve Francii, švédská agentura pro psychologickou obranu, nebo celospolečenský přístup k demokratické odolnosti, který zavedlo Finsko.

⁷ Jak je rovněž požadováno v závěrečných předšednictví z května 2025 o posílení demokratické odolnosti – <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2025/05/27/presidency-conclusions-on-strengthening-eu-democratic-resilience/>.

robustního a koordinovaného systému včasného varování, který může podpořit schopnost reakce. Práce střediska přispěje také ke zvýšení informovanosti, aby se občané, společnost a instituce připravili a posílili a stali se odolnějšími.

Středisko bude fungovat především jako specializované centrum pro výměnu a operativní spolupráci mezi institucemi EU a členskými státy. Středisko propojí stávající síť a struktury zabývající se prevencí, odhalováním a analýzou vzorců hrozeb v informačním prostoru a reakcí na ně a bude pracovat na rozvoji společných přístupů, postupů a metodik a na výměně příslušných údajů a analýz. Podpoří školení a činnosti zaměřené na budování kapacit. Dále by mohlo poskytovat poradenství ohledně společných nástrojů reakce, strategií, standardních operačních postupů, protokolů nebo společných cvičení. Středisko bude podporováno systémem včasného varování, který je zavedeným mechanismem pro výměnu informací o zahraniční manipulaci s informacemi a vměšování a dezinformacích mezi orgány EU a členskými státy, a bude s ním úzce spolupracovat.

Bude zřízena **platforma zúčastněných stran** pro nezávislé neinstitutcionální zúčastněné strany, aby bylo možné získat příspěvky od širokého okruhu příslušných zúčastněných stran a komunit a aby se tyto příspěvky promítly do práce střediska. Tato platforma bude sdružovat zúčastněné strany, jako jsou organizace občanské společnosti, nezávislá analytická střediska, výzkumní a akademičtí pracovníci, ověřovatelé faktů a poskytovatelé mediálních služeb. Při plném respektování nezávislosti všech účastníků bude tato platforma usnadňovat výměnu informací, odborných znalostí a poradenství a bude postupně navazovat na stávající komunity zúčastněných stran, jako je Evropské středisko pro sledování digitálních médií (EDMO), i na nové komunity, jako je evropská síť ověřovatelů faktů a budoucí společný rámec pro podporu výzkumu. Platforma bude podporovat šíření výsledků výzkumu a dalších výstupů a podporovat výměnu informací mezi různými zúčastněnými stranami.

Středisko bude **plně respektovat pravomoci EU a členských států** a nezávislost stávajících struktur na vnitrostátní a unijní úrovni. Bude se vyvíjet **postupně** na základě dobrovolné účasti členských států a **jejich příspěvků a potřeb podpory a spolupráce**, aby se zajistilo, že bude poskytovat co nejlepší podporu vnitrostátním orgánům a společně na úrovni EU. V návaznosti na probíhající podporu EU a spolupráci s mezinárodními partnery⁸ bude středisko otevřeno také přidruženým kandidátským zemím EU a potenciálním kandidátům, aby je podpořilo a aby podnítilo vzájemné učení. Lze rovněž předpokládat spolupráci s podobně smýšlejícími partnery.

Práce v rámci střediska bude doplňovat další opatření navržená s cílem chránit integritu informačního prostoru, posílit integritu voleb, podpořit svobodu a pluralitu médií a budovat celkovou odolnost společnosti prostřednictvím silnějšího postavení a zapojení občanů a bude s nimi tvořit synergii.

2.2 Ochrana integrity informačního prostoru

Je nutné posílit integritu informačního prostoru, aby všichni členové společnosti měli přístup ke spolehlivým a důvěryhodným informacím, mohli vykonávat svá demokratická práva a

⁸ G7, NATO, OSN, Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě nebo Rada Evropy.

zapojit se do smysluplné spolupráce s institucemi a komunitami. Transparentnost, odpovědnost a integrita v informačním prostoru jsou klíčem k zajištění toho, aby byly hlasy lidí slyšet, aby se posílilo jejich postavení a mohli se tak stát aktivními občany a aby se vybuďovala a udržela jejich důvěra v demokratické procesy.

Zahraniční manipulace s informacemi a vměšování⁹ a dezinformační kampaně mají za cíl podkopat důvěru veřejnosti v informační prostor a demokratické instituce a souběžně prohloubit společenské rozdíly¹⁰. Mohou tak činit díky rozšíření nových technik manipulace online. Mezi ně patří neautentické používání sociálních médií¹¹, falešné účty na sociálních médiích, internetové stránky, které se mají tvářit jako oficiální zdroje, umělé šíření obsahu, který rozděluje, používání syntetického obsahu, jako je deep fake, a další obsah generovaný umělou inteligencí („AI“). Jejich šíření se často opírá o neautentické chování, jako jsou falešné účty, šíření pomocí umělé inteligence a botů a neautentické interakce. Tyto koordinované operace, které jsou často součástí širších hybridních kampaní, jsou stále sofistikovanější a decentralizovanější a mohou být spojeny se sítěmi, které fungují na různých platformách a v různých jurisdikcích, často pod rouškou anonymity, a je tak obzvláště obtížné odhalit je, zjistit jejich původce a účinně jim čelit.

K řešení těchto problémů má EU zvláštní právní předpisy. **Akt o umělé inteligenci**¹² zavádí povinnosti týkající se transparentnosti pro poskytovatele a provozovatele některých systémů umělé inteligence, včetně povinnosti označit a umožnit odhalení uměle vytvořeného nebo zmanipulovaného obsahu, a povinnost označovat obsah deep fake a některé další publikace týkající se veřejných záležitostí vytvořené umělou inteligencí. K posílení integrity informačního prostoru přispívá také **nařízení o digitálních službách**¹³, které upravuje odpovědnost a ukládá poskytovatelům velmi velkých online platform a velmi velkých internetových vyhledávačů povinnost zmírňovat systémová rizika pro společnost a demokracii plynoucí z jejich služeb, a to při plném respektování svobody projevu uživatelů. Nařízení o digitálních službách zvyšuje transparentnost algoritmů, umožňuje uživatelům kontrolovat, jak doporučovací systémy ovlivňují obsah, který vidí online, a výzkumným pracovníkům umožňuje přístup k údajům platform. Nařízení o digitálních službách rovněž uděluje Komisi

⁹ Zahraniční manipulaci s informacemi a vměšováním se rozumí vzorec chování, které ohrožuje nebo potenciálně může negativně ovlivnit hodnoty, postupy a politické procesy. Taková činnost je svou povahou manipulativní a je prováděna záměrně a koordinovaně. Subjekty této činnosti mohou být státní nebo nestátní, včetně jejich zástupných subjektů na jejich vlastním území i mimo něj.

¹⁰ Z odpovědí na otevřenou veřejnou konzultaci, kterou Komise provedla v rámci přípravy štítu pro demokracii, vyplývá, že respondenti považují neautentické používání sociálních médií a zahraniční manipulaci s informacemi a vměšováním za jedny z největších rizik pro demokracii. Rovněž zvláštní průzkum Eurobarometr [odkaz: EB Special 568] z roku 2025 ukázal, že respondenti považují zahraniční manipulaci s informacemi, vměšováním a dezinformaci za hlavní výzvu pro demokracii, a to spolu s rostoucí nedůvěrou v demokratické instituce a procesy. Ze stejného průzkumu Eurobarometr vyplývá, že více než sedm z deseti Evropanů se obává, že rozhodnutí voličů se zakládají na dezinformacích.

¹¹ Automatizované softwarové programy určené k provádění opakujících se úkolů v síti, často napodobující skutečné uživatele.

¹² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1689 ze dne 13. června 2024, kterým se stanoví harmonizovaná pravidla pro umělou inteligenci (Úř. věst. L, 2024/1689, 12.7.2024). Použitelné od 2. srpna 2026.

¹³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2065 ze dne 19. října 2022 o jednotném trhu digitálních služeb (Úř. věst. L 277, 27.10.2022, s. 1).

pravomoc kontrolovat koncepci algoritmických systémů s podporou Evropského střediska pro algoritmickou transparentnost (ECAT). Provádění a prosazování těchto právních předpisů patří ke klíčovým prioritám a probíhá několik řízení týkajících se některých poskytovatelů velmi velkých online platforem v oblasti hodnocení a řízení systémových rizik pro občanský diskurz a volební procesy. Obecněji řečeno, Komise bude i nadále sledovat a vymáhat povinnosti vyplývající z nařízení o digitálních službách a bude spolupracovat se zúčastněnými stranami, aby zajistila dodržování těchto povinností¹⁴.

Za účelem prevence a řešení závažných incidentů a vměšování v informačním prostředí připraví Komise společně s Evropským sborem pro digitální služby **protokol o incidentech a krizích podle nařízení o digitálních službách**¹⁵. To usnadní koordinaci mezi příslušnými orgány a zajistí rychlou reakci na rozsáhlé a potenciálně nadnárodní informační operace. Tento protokol zohlední další zavedené krizové mechanismy, zejména plán pro kybernetickou bezpečnost¹⁶, a bude fungovat vedle nich, aby byla zajištěna koordinace a soudržnost opatření, a to s přihlédnutím k příslušným právním předpisům EU¹⁷. Výměny mezi těmito mechanismy může podpořit Evropské středisko pro odolnost demokracie a jeho platforma zúčastněných stran.

Kodex chování v oblasti dezinformací, podporovaný pracovní skupinou, poskytuje robustní soubor závazků a podrobných opatření, které společně pomáhají zmírňovat rizika spojená s dezinformacemi a zároveň plně podporují svobodu projevu, například prostřednictvím vylepšených nástrojů pro uživatele, které jim umožní rozpoznat, pochopit a označit dezinformace a posílit postavení výzkumných pracovníků. Je rovněž užitečný pro určení, zda jsou dodržovány povinnosti týkající se **systémových rizik spojených s dezinformacemi** pro poskytovatele velmi velkých online platforem a velmi velkých internetových vyhledávačů, kteří dodržují a plní závazky podle tohoto kodexu¹⁸. Komise posoudí úroveň závazků jednotlivých signatářů kodexu a jejich plnění. V případě potřeby povede Komise s těmito signatáři dialogy o regulaci podle nařízení o digitálních službách a rozhodne o dalších vhodných následných opatřeních. Komise bude například spolupracovat se signatáři na zlepšení jejich úsilí, pokud jde o **transparentnost doporučovacích systémů**, a na **omezení zpeněžitelnosti dezinformací**¹⁹, včetně odstranění finančních pobídek k dezinformacím

¹⁴ Na základě čl. 91 odst. 2 nařízení o digitálních službách je Komise povinna do 17. listopadu 2027 a poté každých pět let zhodnotit toto nařízení a podat zprávu Evropskému parlamentu, Radě a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru.

¹⁵ Článek 48 nařízení o digitálních službách stanoví zvláštní postup pro vypracování takového protokolu.

¹⁶ Nařízení Komise v přenesené pravomoci ze dne 1.7.2025, C(2025) 4340 final, a článek 40 nařízení o digitálních službách.

¹⁷ Například směrnice NIS 2, akt o kybernetické bezpečnosti, akt o umělé inteligenci, nařízení o politické reklamě a nařízení o potírání šíření teroristického obsahu online.

¹⁸ Viz stanovisko Komise – Posouzení kodexu zásad boje proti dezinformacím, C(2025) 1008 final, <https://ec.europa.eu/newsroom/dae/redirection/document/112679>

¹⁹ V návaznosti na závazek 19 uvedený v kapitole Posílení postavení uživatelů a závazek 1 uvedený v kapitole Kontrola umístování reklam kodexu zásad boje proti dezinformacím.

prostřednictvím příjmů z reklamy²⁰, a na vypracování příslušných ukazatelů pro měření úsilí platformem v tomto ohledu²¹.

Komise se signatáři kodexu prozkoumá rovněž možná další opatření. Mezi ně by mohly patřit způsoby, jak zlepšit odhalování a **označování obsahu vytvořeného a manipulovaného umělou inteligencí**, který se šíří prostřednictvím služeb sociálních médií²², a **nástroje pro dobrovolné ověření uživatelů**²³. Tato opatření by doplňovala akt o umělé inteligenci a další příslušné předpisy EU. **Evropské peněženky digitální identity**, které budou pro občany a obyvatele EU k dispozici do konce roku 2026, by mohly taková opatření usnadnit a podpořit důvěru a bezpečnost při online interakcích tím, že umožní bezpečnou identifikaci a autentizaci²⁴.

Úsilí členských států o zajištění integrity informačního prostoru lze na úrovni EU posílit koordinací přístupů a sdružováním odborných znalostí a informací na základě stávajícího **souboru nástrojů EU pro boj proti zahraniční manipulaci s informacemi a vměšování**²⁵. Ve spolupráci s vnitrostátními orgány a odborníky podpoří Komise přípravu **plánu pro boj proti zahraniční manipulaci s informacemi a vměšování a dezinformacím**, včetně nástrojů a pokynů k opatřením pro předvídání, odhalování a reakci, jakož i specializovaného mechanismu pro odborné výměny a týmovou práci na podporu budování vnitrostátních kapacit a vzájemného učení.

Pro zlepšení odhalování a monitorování zahraniční manipulace s informacemi a vměšování, jakož i dezinformačních kampaní, je zásadní posílit kapacity nezávislé komunity ověřovatelů faktů v celé EU. S podporou Komise bude zřízena nezávislá **evropská síť ověřovatelů faktů**²⁶, jejíž činnost bude přispívat k platformě zúčastněných stran Evropského střediska pro odolnost demokracie. Síť bude založena na nejvyšších etických a profesionálních standardech a bude působit v EU a v kandidátských zemích EU a potenciálních kandidátech a sousedních zemích přidružených k **programu Digitální Evropa**. Posílí kapacitu pro ověřování faktů ve všech úředních jazycích EU, zejména v situacích, jako jsou volby, mimořádné zdravotní události nebo přírodní katastrofy, kdy je přístup ke spolehlivým informacím kritický. Síť rovněž vytvoří a bude spravovat **nezávislé úložiště pro ověřování faktů**, které bude sdružovat ověření faktů provedená nezávislými, způsobilými a důvěryhodnými organizacemi, a usnadní přístup novinářů, online platform, výzkumných pracovníků a občanské společnosti k ověřeným

²⁰ Těm, kteří soustavně šíří dezinformace.

²¹ V návaznosti na závazek 41 uvedený v kapitole Monitorování kodexu zásad boje proti dezinformacím týkající se strukturálních ukazatelů.

²² V návaznosti na závazek 15 a opatření 15.1 kodexu chování v oblasti dezinformací.

²³ Mohla by se prozkoumat zejména řešení, která by uživatelům pomohla ověřit, zda komunikují se skutečným člověkem (např. prostřednictvím ikony pro ověření).

²⁴ Evropské peněženky digitální identity budou bezpečným, spolehlivým a soukromým prostředkem digitální identifikace pro každého v Evropě. Každý členský stát poskytne všem svým občanům, obyvatelům a podnikům alespoň jednu peněženku, která jim umožní prokázat, kdo jsou, a bezpečně ukládat, sdílet a podepisovat důležité elektronické dokumenty.

²⁵ Tento soubor nástrojů poskytuje rámec pro činnost: https://www.eeas.europa.eu/eeas/information-integrity-and-counteracting-foreign-information-manipulation-interference-fimi_en.

²⁶ Jak bylo oznámeno v politických směrech předsedkyně Komise pro období 2024–2029. Výzva k podávání návrhů byla otevřena od 15. dubna do 2. září 2025 <https://digital-strategy.ec.europa.eu/cs/news/commission-launches-eu5-million-call-strengthen-european-fact-checking-network>.

informacím, čímž podpoří přeshraniční spolupráci a umožní včasnou reakci. Umožní také přístup **ověřovatelů faktů** v EU k **systému ochrany** před hrozbami a obtěžováním, jehož součástí bude i právní a psychologická ochrana. Ověřovatelé faktů se díky síti dostanou k širšímu publiku, a tím sít' významně přispěje k odolnosti společnosti²⁷.

Evropské středisko pro sledování digitálních médií (EDMO) poskytuje celoevropskou, nezávislou a interdisciplinární síť výzkumu a analýzy pro boj proti zahraniční manipulaci s informacemi a vměšování a dezinformačním kampaním. V rámci **rozšířeného mandátu**²⁸ bude středisko EDMO moci rozvíjet nové nezávislé monitorovací a analytické kapacity na podporu situačního povědomí, zejména v souvislosti s volbami nebo v krizových situacích. Jeho monitorovací činnost se bude vztahovat na všechny členské státy, kandidátské země (např. Ukrajina, Moldavsko)²⁹ a potenciální kandidáty a bude přispívat rovněž k práci platformy zúčastněných stran v rámci Evropského střediska pro odolnost demokracie.

K tomuto tématu přispěla rovněž výzkumná a akademická komunita tím, že poskytla nezávislé analýzy a důkazy o zahraniční manipulaci s informacemi a vměšování a dezinformačních kampaních. Komise podpoří vytvoření **společného rámce pro podporu výzkumu**, který umožní přístup k údajům a špičkovým technologiím³⁰ a sdružování a posilování těchto nezávislých kapacit. Tento rámec, který se bude opírat mimo jiné o privilegovaný přístup k údajům podle nařízení o digitálních službách a nařízení o politické reklamě³¹, bude využit při práci platformy zúčastněných stran Evropského střediska pro odolnost demokracie. Přispěje k hlubšímu porozumění tomu, jak se kampaně šíří online a jak ovlivňují integritu informačního prostoru. Podpoří vývoj nástrojů, které usnadní odhalování zvuků, obrázků a videí vytvořených nebo zmanipulovaných umělou inteligencí tak, aby zkreslovaly fakta nebo zobrazovaly dezinformační narativy (například obsah deep fake, který vzbuzuje dojem, že v něm vystupují reální politici). Pomůže také vysledovat nové formy koordinovaného neautentického chování, mimo jiné pomocí koordinace napříč platformami, používání botů nebo algoritmického šíření.

Aby bylo možné předvídat zahraniční manipulaci s informacemi a vměšování a důkladně na ně reagovat, je důležité plně využívat **souboru nástrojů EU pro boj proti zahraniční**

²⁷ Výzva k přípravným akcím na projekty zvyšující dosah a dopad profesionálního obsahu vytvářeného nezávislými organizacemi pro ověřování faktů v EU <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/funding/boosting-visibility-fact-checking-content-europe>.

²⁸ V červenci 2025 byla v rámci programu Digitální Evropa vyhlášena výzva k podávání nabídek až do výše 2,56 milionu EUR. Viz: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/cs/funding/commission-launches-call-continuation-european-digital-media-observatory/>.

²⁹ V roce 2025 byla zahájena činnost nového střediska FACT v rámci EDMO, které bude bojovat proti dezinformacím na Ukrajině a v Moldavsku, a to s grantem EU v hodnotě 1,29 milionu EUR v rámci programu Digitální Evropa (jako součást širší výzvy k podávání návrhů v hodnotě 8,8 milionu EUR). Projekt potrvá do roku 2027. Viz <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/opportunities/projects-details/43152860/101226241> Odkaz na nové výběrové řízení EDMO: Komise vyhláší výzvu k pokračování Evropského střediska pro sledování digitálních médií | Utváření digitální budoucnosti Evropy.

³⁰ Například přístup ke sdíleným cloudovým zdrojům a softwaru. To doplní probíhající iniciativy ke zvýšení rychlosti detekce a analytické kapacity sofistikovaných škodlivých aktivit (např. koordinované neautentické chování), které jsou často součástí hybridních útoků.

³¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/900 ze dne 13. března 2024 o transparentnosti a cílení politické reklamy (Úř. věst. L, 2024/900, 20.3.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/900/oj>).

manipulaci s informacemi a vměšování³². Tento soubor nástrojů zahrnuje širokou škálu reakcí, včetně omezujících opatření Unie vůči osobám a subjektům mimo EU, které se zapojily do kampaní zahraniční manipulace s informacemi a vměšování zaměřených na EU, kandidátské země a potenciální kandidáty. Rozsah sankčního režimu EU zaměřeného na destabilizační aktivity Ruska zahrnuje zákaz vysílání propagandistických stanic podporovaných Kreml, které se podílejí na zahraniční manipulaci s informacemi a vměšování. Na úrovni EU i na vnitrostátní úrovni byla přijata další opatření k omezení šíření obsahu od škodlivých poskytovatelů mediálních služeb ze zemí mimo EU, kteří představují riziko pro veřejnou bezpečnost, včetně pozastavení licencí médiím. Evropský akt o svobodě médií³³ umožňuje rychlou a účinnou koordinaci opatření proti takovým poskytovatelům ze strany mediálních regulačních orgánů EU sdružených v Evropském sboru pro mediální služby. Na další podporu těchto regulačních orgánů vypracuje Evropský sbor pro mediální služby v konzultaci s Komisí **seznam společných kritérií, jimiž se budou řídit vnitrostátní regulační orgány pro sdělovací prostředky** při ochraně informačního prostoru EU před škodlivými mediálními službami ze zemí mimo EU.

Zahraniční manipulace s informacemi, vměšování a dezinformační kampaně se mohou opírat také o chování nebo činnosti trestné povahy, jako je praní špinavých peněz nebo organizovaná trestná činnost. Určité formy zahraniční manipulace s informacemi a vměšování a dezinformačních aktivit pokrývá trestněprávní *acquis* EU, přičemž posílená spolupráce EU v této oblasti může k účinnějšímu boji proti nim. Plánovaná **revize mandátů Europolu a Eurojustu prozkoumá způsoby, jak toto úsilí dále zintenzivnit.**

V kontextu geopolitického napětí a rostoucí polarizace je důležité, aby EU posílila své úsilí o budování spojenectví se stejně smýšlejícími zeměmi a regionálními partnery. Podpora demokratických subjektů a integrity informačních ekosystémů na celém světě bude přínosem pro evropskou demokracii, bezpečnost a prosperitu. Komise bude ve spolupráci se třetími zeměmi podporovat občanské a digitální vzdělávání, důvěryhodné iniciativy na ověřování faktů a regulační iniciativy zaměřené na posílení integrity informačního prostoru. Iniciativa „Tým Evropa pro demokracii“ přispívá k většímu sdílení znalostí a koordinaci v oblasti integrity informací a pomoci ohroženým novinářům mimo EU, a to ve spolupráci s členskými státy, podobně smýšlejícími partnery a občanskou společností.

EU zintenzivní své úsilí v boji proti zahraniční manipulaci s informacemi a vměšování v rámci své vnější činnosti prostřednictvím ESVČ, v úzké spolupráci s Komisí, členskými státy a mezinárodními partnery. To bude zahrnovat budování kapacit globální přítomnosti EU, včetně sítě delegací EU, misí společné bezpečnostní a obranné politiky a diplomatických misí členských států, rozšiřování odborné přípravy a poskytování nástrojů pro boj proti zahraniční manipulaci s informacemi a vměšování pracovníkům na místě. EU posílí spolupráci s kandidátskými zeměmi EU a potenciálními kandidáty a partnery v boji proti zahraniční

³² https://www.eeas.europa.eu/eeas/information-integrity-and-counter-foreign-information-manipulation-interference-fimi_en.

³³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1083 ze dne 11. dubna 2024, kterým se stanoví společný rámec pro mediální služby na vnitřním trhu a mění směrnice 2010/13/EU (evropský akt o svobodě médií) (Úř. věst. L, 2024/1083, 17.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1083/oj>).

manipulaci s informacemi a vměšování, a to se zvláštním důrazem na sousedství EU, a zároveň bude podporovat kolektivní akce s mezinárodními partnery, včetně skupiny G7, NATO a v rámci partnerství v oblasti bezpečnosti a obrany. V boji proti zahraniční manipulaci s informacemi a vměšování se bude prosazovat proaktivnější přístup, který bude kombinovat strategické komunikační aktivity s úsilím zaměřeným na narušení infrastruktury umožňující operace zahraniční manipulace s informacemi a vměšování, mimo jiné zintenzivněním úsilí o zavádění omezujících opatření, která pachatelům zvýší náklady.

Opatření:

- *V rámci nařízení o digitálních službách*
 - *Příprava protokolu o incidentech a krizích v oblasti nařízení o digitálních službách*
 - *Pokračování spolupráce se signatáři kodexu chování v oblasti dezinformací s cílem posílit opatření proti manipulativním technikám online*
- *Podpora přípravy plánu EU pro boj proti zahraniční manipulaci s informacemi a vměšování a dezinformacím*
- *Vytvoření evropské sítě ověřovatelů faktů*
- *Prodloužení mandátu Evropského střediska pro sledování digitálních médií*
- *Podpora vytvoření společného rámce pro podporu výzkumu s cílem posílit monitorování manipulace s informacemi a dezinformačních kampaní*
- *Vypracování seznamu společných kritérií Evropským sborem pro mediální služby v konzultaci s Komisí, určeného regulačním orgánům EU v oblasti médií pro účely postupu proti škodlivým provozovatelům médií ze zemí mimo EU, kteří představují riziko pro veřejnou bezpečnost,*
- *Posílení schopností delegací EU, misí a operací SBOP a velvyslanectví členských států EU v boji proti zahraniční manipulaci s informacemi a vměšování*
- *Zavedení proaktivních strategických komunikačních kampaní v prioritních regionech*
- *Poskytování cíleného budování kapacit a podpory kandidátským zemím EU a potenciálním kandidátům s cílem posílit odolnost vůči zahraniční manipulaci s informacemi a vměšování a hybridním zásahům, a to i prostřednictvím misí SBOP*
- *Využití mezinárodních partnerství pro kolektivní reakci na zahraniční manipulaci s informacemi a vměšování, mimo jiné prostřednictvím mechanismu rychlé reakce G7, spolupráce mezi EU a NATO a partnerství v oblasti bezpečnosti a obrany*

2.3 Silnější demokratické instituce, svobodné a spravedlivé volby a svobodná a nezávislá média

Svobodná a nezávislá média, svobodné a spravedlivé volby a silné a odolné demokratické instituce a procesy jsou nezbytným předpokladem k tomu, aby se občané mohli smysluplně účastnit politického života, vybírat si své zástupce, volat je k odpovědnosti a plně uplatňovat svá práva a svobody. Nedávné volby, včetně voleb v Rumunsku a Moldavsku³⁴, svědčí o větší

³⁴ <https://www.presidency.ro/files/userfiles/Documente%20CSAT/Document%20CSAT%20SIE.pdf> a https://www.sis.md/sites/default/files/comunicate/fisiere/Raport_SIS_Public_Interferenta_in_procesul_electoral.pdf.

eskalaci vměšování Ruska a jeho zástupných subjektů do evropského demokratického prostoru.

2.3.1 Posílení spravedlnosti a integrity volebních a jiných demokratických procesů

Volby, které jsou všeobecné, rovné, svobodné a založené na tajném a přímém hlasování, jsou součástí společných evropských volebních tradic³⁵. Organizace a průběh voleb jsou sice v pravomoci členských států, ale k řešení společných problémů v této oblasti je třeba posílit spolupráci na úrovni EU³⁶. Komise usnadňuje cenné výměny a vzájemnou podporu prostřednictvím **Evropské sítě pro volební spolupráci**, která sdružuje vnitrostátní orgány odpovědné za volební záležitosti. Například v červnu 2025 Komise zveřejnila kontrolní seznam týkající se integrity voleb a matici řízení rizik pro volby, které připravila společně s členskými státy v rámci Evropské sítě pro volební spolupráci. **Společný mechanismus volební odolnosti**, organizovaný a koordinovaný prostřednictvím Evropské sítě pro volební spolupráci (v úzké spolupráci se skupinou pro spolupráci v oblasti bezpečnosti sítí a informací a systémem včasného varování), podporuje operativní nasazení společných týmů odborníků a výměnu odborníků, zejména v oblasti on-line forenzních analýz, dezinformací a kybernetické bezpečnosti voleb.

Komise zintenzivní svou podporu členským státům a zúčastněným stranám s cílem zlepšit integritu voleb a připravenost, chránit infrastrukturu související s volbami, která má zásadní význam pro organizaci a průběh voleb, minimalizovat rizika zahraničního vměšování, posílit volební síť, volební spolupráci a podávání zpráv a podporovat pozorování voleb ze strany občanů a mezinárodních organizací, které prosazují příslušné mezinárodní standardy, což jsou všechno klíčové aspekty doporučení z roku 2023.

Volební infrastruktura by v zájmu zajištění svobodných a spravedlivých voleb měla být chráněna před kybernetickými útoky. Směrnice NIS 2³⁷ a akt o kybernetické odolnosti³⁸ posilují kybernetickou bezpečnost EU tím, že zajišťují, aby kritická odvětví i digitální produkty byly v celé EU bezpečné, odolné a již od návrhu koordinované, což přímo přispívá k bezpečnosti volebních procesů v EU a celkové připravenosti na kybernetické hrozby v souvislosti s volbami. Například Kompendium kybernetické bezpečnosti a odolnosti voleb, aktualizované v roce 2024³⁹, připravila skupina pro spolupráci v oblasti bezpečnosti sítí a informací v koordinaci s Agenturou Evropské unie pro kybernetickou bezpečnost (ENISA) a

³⁵ Viz mimo jiné akt EU o volbách, doporučení Komise z roku 2023 o inkluzivních a odolných volebních procesech v Unii, jakož i Kodex osvědčených postupů ve volebních záležitostech, Evropská komise pro demokracii prostřednictvím práva, Benátská komise, stanovisko č. 190/2002, Štrasburk, 25.10.2018).

³⁶ Je třeba lépe chránit volební procesy, včetně infrastruktury související s volbami, před útoky kombinujícími zahraniční manipulaci s informacemi a vměšování a dezinformační kampaně a řadu dalších nástrojů a taktik, jako jsou kybernetické útoky, skryté financování kampaní, kupování hlasů, útoky proti politickým kandidátům, pokusy o vyvolání sociálních nepokojů nebo násilné činy a destabilizace.

³⁷ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2555 ze dne 14. prosince 2022 o opatřeních k zajištění vysoké společné úrovně kybernetické bezpečnosti v Unii (Úř. věst. L 333, 27.12.2022, s. 80).

³⁸ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/2847 ze dne 23. října 2024 o horizontálních požadavcích na kybernetickou bezpečnost produktů s digitálními prvky (Úř. věst. L, 2024/2847, 20.11.2024).

³⁹ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/new-cybersecurity-compendium-how-protect-integrity-elections-published>.

Evropskou sítí pro volební spolupráci. Rezerva pro kybernetickou bezpečnost, zřízená aktem o kybernetické solidaritě⁴⁰, je účinným nástrojem, který mají členské státy i partneři EU k dispozici prostřednictvím vnější pomoci a který jim může na požádání pomoci při reakci na významné nebo rozsáhlé kybernetické bezpečnostní incidenty.

Nařízení o politické reklamě stanoví společné normy EU, které občanům usnadňují rozpoznání politické reklamy, zjištění, zda je na ně taková reklama cílena, a její odlišení od jiných typů obsahu. Aby se zabránilo zahraničnímu vměšování, zakazuje nařízení zadavatelům ze třetích zemí poskytovat reklamu v období tří měsíců před volbami nebo referendem v zemi EU. Nová pravidla pomáhají chránit integritu volebních procesů a podporují otevřenou a transparentní demokratickou diskusi⁴¹. Informace o online politických reklamách, včetně informací o tom, kdo je zaplatil, budou dostupné prostřednictvím online archivu.

V zájmu dalšího zlepšení připravenosti v souvislosti s volbami a odolnosti volebních procesů bude v rámci Evropské sítě pro volební spolupráci posílena spolupráce s členskými státy. Schopnosti Evropské sítě pro volební spolupráci budou posíleny prostřednictvím systematictějších výměn na podporu společného vývoje společných nástrojů a produktů v oblastech společného zájmu. Nové tematické okruhy podpoří výměnu názorů na témata, jako je integrita voleb a řízení rizik a připravenosti spojených s volbami, pozorování voleb v EU, nové způsoby vedení politických kampaní, včetně financování, bezpečí politických kandidátů a zvolených zástupců a dopad a úloha umělé inteligence a dalších nových technologií v souvislosti s volebními procesy⁴². Na základě výměny informací v rámci Evropské sítě pro volební spolupráci připraví Komise **úložiště společných referencí a standardů pro volební procesy**⁴³. Komise bude podporovat využívání **společného mechanismu volební odolnosti**, podporovat výměny mezi rovnocennými partnery, vzájemnou dobrovolnou pomoc, společnou odbornou přípravu a table-top cvičení. Bude **podporovat i krátkodobé výměny národních odborníků** mezi členskými státy. Vzhledem k tomu, že pravidelným cílem volebního vměšování jsou kandidátské země EU a potenciální kandidáti, bude zajištěno jejich užší a systematictější propojování s prací Evropské sítě pro volební spolupráci, a to i prostřednictvím specializovaných setkání. Kromě toho se bude usilovat o další spolupráci s mezinárodními organizacemi, které vytvářejí referenční rámce a metodiky pro volby, včetně pozorování voleb, jako jsou OBSE a Rada Evropy.

⁴⁰ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2025/38 ze dne 19. prosince 2024, kterým se stanovují opatření k posílení solidarity a kapacit v Unii pro odhalování kybernetických hrozeb a incidentů a pro připravenost a reakci na ně (Úř. věst. L, 2025/38, 15.1.2025).

⁴¹ Pokyny vydané Komisí podporují uplatňování tohoto nařízení a pomáhají všem subjektům, které spadají do jeho působnosti, pochopit a dodržovat jejich povinnosti. Komise zřídí novou skupinu odborníků zúčastněných stran, která bude monitorovat a shromažďovat praktickou zpětnou vazbu k provádění pravidel. Komise dále podpoří přípravu vzorů a dalších nástrojů, které usnadní uplatňování nařízení.

⁴² V rámci Evropské sítě pro volební spolupráci bude Komise rovněž organizovat výměny informací o volebních průzkumech.

⁴³ To bude vycházet z příslušných norem a jeho součástí budou zkušenosti získané v rámci volebních pozorovatelských misí EU.

V návaznosti na legislativní rámec EU a politické nástroje⁴⁴ bude Komise dále spolupracovat s členskými státy a zúčastněnými stranami na přípravě specializovaných **pokynů pro spravedlivé, transparentní, na člověka zaměřené a odpovědné využívání AI ve volebních procesech**. Na základě těchto pokynů, které budou připraveny s podporou Evropské sítě pro volební spolupráci a Evropského úřadu pro umělou inteligenci, bude Komise **podporovat dobrovolné závazky** evropských a vnitrostátních politických stran a dalších příslušných aktérů **týkající se odpovědného využívání nových technologií** (zejména umělé inteligence) při politických činnostech a dále podporovat sdílení osvědčených postupů v těchto záležitostech, které doplní stávající právní povinnosti.

Online platformy a internetové vyhledávače se staly důležitým místem veřejné diskuse a utváření veřejného mínění a chování voličů. Poskytovatelé velmi velkých online platform a velmi velkých internetových vyhledávačů jsou proto podle nařízení o digitálních službách povinni zavést opatření ke zmírnění rizik spojených s nepříznivými dopady na občanský diskurz a volební procesy⁴⁵. Na podporu dodržování těchto povinností přijala Komise **pokyny ke zmírňování systémových rizik pro volební procesy**⁴⁶ a spolupracuje s vnitrostátními orgány členských států, pokud jde o jejich připravenost před volbami⁴⁷. Spolu s národními koordinátory digitálních služeb Komise ve spolupráci s Evropskou sítí pro volební spolupráci **zaktualizuje soubor volebních nástrojů podle nařízení o digitálních službách**, aby zohlednila zkušenosti z nedávných voleb a potřebu pokrýt konkrétní jevy⁴⁸.

Kodex chování v oblasti dezinformací bude i nadále hrát klíčovou roli při řešení hrozeb souvisejících s volbami prostřednictvím dobrovolného přístupu zahrnujícího více zúčastněných stran, zejména skrze **systém rychlé reakce** pro volby, který umožňuje signatářům, kteří nejsou členy platform, jako jsou organizace občanské společnosti, rychle nahlásit online platformám časově citlivý obsah nebo účty, které podle jejich názoru ohrožují integritu volebního procesu, a tak zajistit, aby tyto platformy mohly přijmout vhodná opatření s ohledem na své příslušné politiky. Tento postup by se měl zachovat a rozšířit, a to i na krizové situace⁴⁹. Nové činnosti v rámci kodexu týkající se voleb se zaměří na mapování a analýzu nových a vznikajících hrozeb

⁴⁴ Kromě aktu o umělé inteligenci sem patří zejména nařízení o politické reklamě a doporučení Komise o inkluzivních a odolných volbách z roku 2023.

⁴⁵ Pro integritu voleb představuje zvýšené riziko celá řada jevů souvisejících s online platformami a internetovými vyhledávači. Patří mezi ně mimo jiné šíření nezákonných nenávislných projevů na internetu, hrozby spojené se zahraniční manipulací s informacemi a vměšováním i širší fenomén dezinformací, šíření (násilného) extremistického obsahu a obsahu, který má radikalizovat, jakož i šíření obsahu generovaného pomocí nových technologií, jako je generativní umělá inteligence.

⁴⁶ Sdělení Komise o pokynech pro poskytovatele velmi velkých online platform a velmi velkých internetových vyhledávačů ke zmírňování systémových rizik pro volební procesy, C/2024/3014. V rámci nařízení o digitálních službách, zejména v návaznosti na soubor volebních nástrojů pro koordinátory digitálních služeb podle nařízení o digitálních službách, zveřejněný Evropským sborem pro digitální služby a Komisí v únoru 2025, se ukázalo, že volební kulaté stoly a zátěžové testy organizované koordinátory digitálních služeb členských států jsou užitečné pro zlepšení výměny informací mezi zúčastněnými stranami o otázkách souvisejících s volbami, posílení situačního povědomí a testování připravenosti platform.

⁴⁷ Prostřednictvím účasti na kulatých stolech se všemi zúčastněnými subjekty a pořádáním zátěžových testů.

⁴⁸ Například vystavení občanů EU žijících v zahraničí zahraniční manipulaci s informacemi a vměšováním a dezinformačním kampaním během volebních období.

⁴⁹ Spolupráce v rámci kodexu se ukázala jako obzvláště užitečná v souvislosti s krizemi, jako je pandemie Covid a ruská invaze na Ukrajinu, a také v souvislosti s volbami.

spojených s kampaněmi zaměřenými na manipulaci s informacemi, které jsou v době, kdy probíhají volby, pozorovány stále častěji. Signatáři kodexu jsou vyzýváni, aby v těchto úkolech pokračovali prostřednictvím své práce v pracovní skupině v rámci kodexu a identifikovali osvědčené postupy na základě zkušeností získaných z předchozích voleb v EU a na vnitrostátní úrovni.

Stále významnější roli hrají v online politických kampaních **influenceri**. V návaznosti na Právní centrum EU pro influencers bude Komise podporovat vytvoření dobrovolné **sítě influencerů**, která bude zvyšovat povědomí o příslušných pravidlech EU⁵⁰, včetně povinností influencerů v případě zapojení do politické kampaně, a podporovat výměnu osvědčených postupů. Komise bude rovněž podporovat etické normy a dobrovolné závazky, včetně těch, které se týkají integrity informací, a podporovat práci influencerů na podporu digitální gramotnosti.

Transparentnost a odpovědnost za financování politiky, včetně financování kampaní, jsou klíčem k prevenci vměšování a jsou stěžejní pro zajištění rovných podmínek pro politické strany a kandidáty a pro udržení důvěry občanů v integritu a spravedlnost voleb. V návaznosti na příslušná pravidla a normy EU⁵¹ bude Komise podporovat společnou práci s členskými státy na **transparentnosti a integritě financování v politice**, přičemž se bude zabývat otázkami společného zájmu, jako jsou anonymní dary a kryptoměny, které mohou být využívány k financování činností netransparentním a obtížně odhalitelným způsobem. Komise bude sdružovat národní odborníky, zejména pod záštitou Evropské sítě pro volební spolupráci a v úzké spolupráci s dalšími sítěmi EU a za účasti zúčastněných stran⁵² s cílem umožnit **výměnu osvědčených postupů, vypracování případných pokynů a podporu společných opatření**.

Společenský a technologický vývoj, zejména online, poskytuje politickým stranám a kandidátům nové možnosti, jak oslovit voliče, ale přináší také nové výzvy. Rychlá změna informačního prostředí, napětí a polarizace vedly k tomu, že političtí kandidáti a zvolení zástupci jsou stále více vystaveni hrozbám, útokům a násilí, a to jak online, tak offline⁵³. Takovému chování jsou vystaveny zejména ženy v politice⁵⁴, což je může odradit od kandidatury a v některých případech i přimět k odstoupení z volených funkcí, což má jednoznačně negativní dopad na demokratické zastoupení, neboť zastoupení žen v politice

⁵⁰ Například nařízení o politické reklamě, nařízení o digitálních službách, akt o umělé inteligenci, akt o svobodě médií atd.

⁵¹ Oporou bude zejména práce na podporu uplatňování nařízení o politické reklamě, doporučení Komise (EU) 2023/2829 ze dne 12. prosince 2023 o inkluzivních a odolných volebních procesech v Unii a o posílení evropského charakteru a efektivního průběhu voleb do Evropského parlamentu, navrhované směrnice o boji proti korupci, pravidel EU proti praní špinavých peněz a dalších příslušných pravidel EU (např. revize nařízení o evropských politických stranách a evropských politických nadacích, na níž se spolunormotvůrci shodli v červnu 2025, stanoví robustnější pravidla pro zákaz nepřímého financování a transparentnost dárců).

⁵² Včetně odborných znalostí získaných během volebních pozorovatelských misí.

⁵³ Pokud jde o rizika pro demokracii v EU, obavy respondentů veřejné konzultace, kterou Komise vedla v rámci přípravy štítu pro demokracii, se týkají především výhrůzek novinářům, pracovníkům v médiích a politikům.

⁵⁴ <https://eige.europa.eu/publications-resources/publications/combating-cyber-violence-against-women-and-girls-developing-eu-measurement-framework>.

zůstává nízké⁵⁵. S cílem lépe zajistit **bezpečnost politických kandidátů a volených zástupců** přijme Komise **doporučení o bezpečnosti v politice**⁵⁶. Komise bude rovněž v rámci Evropské sítě pro volební spolupráci a za intenzivních konzultací s příslušnými zúčastněnými stranami pracovat na přípravě **specializované příručky osvědčených postupů** a podporovat budování kapacit, praktickou podporu, shromažďování údajů a dobrovolné závazky (např. závazky a kodexy chování) a etické normy v této oblasti. Zvláštní pozornost bude v rámci tohoto pracovního směru věnována ženám a dalším skupinám se zvýšeným rizikem diskriminace a situaci komunálních politiků.

Hrozby pro integritu volebních procesů jsou komplexní a mnohostranné a vyžadují připravenost a reakci napříč širokým spektrem politik a aktérů. Nedávné zkušenosti Moldavska ukazují, že zahraniční manipulaci s informacemi a vměšování lze vzdorovat a omezit jejich dopad a že připravenost, pevné politické odhodlání, účinná koordinace a podpora EU mohou výrazně zvýšit odolnost demokracie vůči hybridním hrozbám.

Příklady hrozeb a způsobů reakce: případová studie – Moldavsko

V roce 2024 se v Moldavsku konaly prezidentské volby a referendum o zakotvení aspirací na vstup do EU v ústavě, a to za rozsáhlého vlivu ruských dezinformací, vměšování a kupování hlasů. V parlamentních volbách v září 2025 došlo k intenzivním ruským hybridním hrozbám, včetně kybernetických útoků, falešných bombových poplachů, zahraniční manipulace s informacemi a vměšování a dezinformací⁵⁷, jejichž součástí bylo umělé šíření profilů některých kandidátů nebo stran, rozsáhlé využívání obsahu generovaného umělou inteligencí, falešné stránky médií a kupování hlasů⁵⁸.

V souvislosti s procesem přistoupení k EU Moldavsko posílilo svou odolnost prostřednictvím komplexního a holistického přístupu zaměřeného na boj proti zahraniční manipulaci s informacemi a vměšování a dezinformacím. S pomocí EU a dalších partnerů a s cílem řešit mezery v národní soudržnosti Moldavsko posílilo svou kybernetickou a vnitřní bezpečnost, soudní integritu, schopnost vyšetřovacích orgánů odhalovat nezákonné finanční toky, včetně toků kryptoměn, strategické komunikační schopnosti a schopnost poskytovat služby obyvatelstvu i během krizí (např. v oblasti energetiky a přílivu osob prchajících před ruskou agresí proti Ukrajině). Státní volební komise přijala rozhodná opatření týkající se porušování pravidel financování politických stran. Nově zřízené středisko StratCom koordinuje provádění

⁵⁵ <https://cdn.table.media/assets/wp-content/uploads/2025/03/07145057/Gender-Equality-Report-Chapeau-Communication.pdf>.

⁵⁶ Vycházejí mimo jiné z doporučení z roku 2023 o inkluzivních a odolných volebních procesech, dalších příslušných pravidel a politik EU (např. v oblasti práv obětí, násilí na ženách, rasismu a xenofobie a ochrany osobních údajů), jakož i z probíhajících mezinárodních iniciativ podporovaných EU.

⁵⁷ Hlavním cílem dezinformačních narativů během volební kampaně bylo polarizovat společnost, podkopat důvěru v demokracii a zabránit evropskému směřování země. Jejich jádrem byla tvrzení o politickém útlaku a korupci ze strany vlády, volebních podvodech, ztrátě suverenity a také vyvolávání obav z možných ozbrojených konfliktů (BROD, centrum v rámci EDMO, zpráva *Parliamentary Elections in the Republic of Moldova*, 2025: <https://brodhub.eu/en/republic-of-moldova/report-the-observation-mission-of-the-2025-parliamentary-elections-in-the-republic-of-moldova/>).

⁵⁸ Viz zprávy FACT (centrum v rámci EDMO zahrnující Moldavsko): <https://fact-hub.eu/moldova/> a BROD (centrum v rámci EDMO zahrnující Rumunsko a Bulharsko): <https://brodhub.eu/en/republic-of-moldova/>.

vícestranných strategických komunikačních rámců s cílem posílit odolnost společnosti vůči zahraniční manipulaci s informacemi a vměšování na základě komplexní analýzy a prognóz.

Na podporu situačního povědomí a připravenosti bylo zřízeno nové regionální centrum Evropského střediska pro sledování digitálních médií, které se zaměřuje na dezinformace z Ruska a pokrývá Moldavsko a Ukrajinu⁵⁹. Komise také společně s delegací Unie a partnerskou misí EU (EUPM) uspořádala simulaci dezinformací a kybernetických hrozeb s cílem zvýšit připravenost v souvislosti s hybridními hrozbami v Moldavsku⁶⁰ a zprostředkovala dočasný mechanismus eskalace mezi čtyřmi hlavními online platformami, které podepsaly kodex chování v oblasti dezinformací, a místními aktéry občanské společnosti⁶¹.

Při odhalování vměšování, podpoře mediální gramotnosti a potírání dezinformací prostřednictvím věcné komunikace hrálo zásadní roli soustavné úsilí moldavských vnitrostátních orgánů, občanské společnosti a nezávislých médií, jakož i podpora ze strany EU, včetně volebních pozorovatelských misí. Tato zkušenost ukázala, že hlavní zranitelná místa jsou v online prostoru a že k zajištění digitální odpovědnosti na podporu demokracie je nutná trvalá angažovanost vnitrostátních orgánů i EU.

Jednou z hlavních priorit vnější politiky EU je také posílení integrity voleb. Je to strategická nutnost, neboť mnohé z výzev a útoků na evropské demokracie a volební procesy mají nadnárodní povahu a lze se jim účinně bránit pouze tehdy, pokud bude EU obklopena odolnými demokratiemi. Nedávné volby v sousedství ukázaly, že na žádosti vnitrostátních orgánů o pomoc při potírání dezinformací v sociálních médiích je třeba reagovat. EU posílí svou podporu mezinárodním volebním pozorovatelským misím přítomným na místě.

Práce v rámci Evropského střediska pro odolnost demokracie přispěje k posílení spravedlnosti a integrity volebních a jiných demokratických procesů. Spolupráce a výměny mezi střediskem a příslušnými strukturami a mechanismy spolupráce na úrovni EU v této oblasti budou plně respektovat platné právní rámce, nezávislost nebo zvláštnosti těchto struktur a jejich účastníků a stávající postupy (např. Evropská síť pro volební spolupráci, síť vnitrostátních kontaktních míst pro politickou reklamu nebo Sbor pro digitální služby).

Opatření:

- *Podpora posílené spolupráce s členskými státy v rámci Evropské sítě pro volební spolupráci s cílem posílit integritu voleb a připravenost*
- *Příprava pokynů pro používání umělé inteligence ve volebních procesech*
- *Aktualizace souboru nástrojů pro volby podle nařízení o digitálních službách*
- *Podpora vzniku dobrovolné sítě influencerů v EU*
- *Podpora společné práce s členskými státy na transparentnosti a integritě financování v politice*

⁵⁹ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/new-european-digital-media-observatory-hub-fights-disinformation-ukraine-and-moldova>.

⁶⁰ Dne 11. června 2015 ve spolupráci s moldavským ministerstvem pro hospodářský rozvoj a digitalizaci, delegací Evropské unie v Moldavské republice a partnerskou misí Evropské unie v Moldavsku, <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/commission-services-and-moldovan-authorities-conduct-stress-test-potential-digital-hybrid-threats>.

⁶¹ Vychází z úspěšného opakovaného uplatnění dočasného mechanismu eskalace během moldavských voleb v roce 2024 a ze zkušeností s rychlou reakcí dle kodexu.

- *Příprava doporučení Komise a zvláštní příručky osvědčených postupů v oblasti bezpečnosti politických kandidátů a volených zástupců*
- *Zintenzivnění spolupráce s mezinárodními volebními pozorovateli s cílem posílit kapacity pro monitorování dezinformací na sociálních sítích během pozorování voleb mimo EU*

2.3.2 Posílení odolnosti svobodných a nezávislých médií

Svobodná, nezávislá a pluralitní média jsou základem integrity a rozmanitosti informačního prostoru, a proto jsou pro naše demokracie zásadní. Jsou schopna volat k odpovědnosti a díky poskytování rozmanitých spolehlivých informačních zdrojů pomáhají lidem utvářet si názory a činit informovaná rozhodnutí⁶². Podpora svobody a plurality sdělovacích prostředků je také ústředním tématem práce EU, a to formou legislativních iniciativ, jako je akt o svobodě médií nebo směrnice proti strategickými soudními řízeními proti účasti veřejnosti⁶³. EU je rovněž silným zastáncem svobody médií na celém světě, a to i na mnohostranné úrovni, a uznává zásadní úlohu nezávislých médií a žurnalistiky při prosazování demokratických hodnot a základních práv na celém světě.

Mediální odvětví je však v kontextu digitalizace pod silným hospodářským tlakem. Tyto změny v informačním prostředí ovlivňují způsob, jakým jsou informace vytvářeny, sdíleny a využívány i to, jaké se těší důvěře. Občané se při získávání informací a utváření názorů na celou řadu otázek, včetně politiky, stále více spoléhají na online platformy a v poslední době i na generativní umělou inteligenci. Hlavním zdrojem informací pro mladé lidi se stávají online platformy⁶⁴, zejména prostřednictvím influencerů⁶⁵. Algoritmy, které online platformy používají k třídění obsahu, podněcují zapojení, často tím, že upřednostňují senzační nebo kontroverzní obsah před spolehlivými a podloženými informacemi. Hrozí tak zviditelňování dezinformací, rozdělování společnosti a snižování viditelnosti mediálního obsahu. Pokud jde o příjmy z reklamy, nezávislí poskytovatelé médií a zpravodajských služeb mají problémy přizpůsobit své obchodní modely tak, aby udržely tempo s trhem⁶⁶, kterému stále více dominují online platformy.

Tím se ztížilo udržení nezávislých zpravodajských médií a dostupnost kvalitního a investigativního novinářského obsahu založeného na profesionálních a etických standardech.

⁶² Respondenti otevřené veřejné konzultace, kterou Komise vedla za účelem přípravy Evropského štítu pro demokracii, označili za prioritu pro demokratickou odolnost zajištění plurality svobodných a nezávislých médií a bezpečného prostředí pro novináře.

⁶³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1069 ze dne 11. dubna 2024 o ochraně osob zapojených do účasti veřejnosti, před zjevně neopodstatněnými žalobními návrhy nebo zneužívajícími soudními řízeními (Úř. věst. L, 2024/1069, 16.4.2024).

⁶⁴ Podle průzkumu sociálních médií z roku 2025 jsou pro mladé lidi ve věku 15 až 24 let nejčastěji využívaným zdrojem informací o aktuálním společenském a politickém dění sociální média (65 %). Zdroj: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/3592>.

⁶⁵ Výhled evropského mediálního průmyslu. Viz: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/cs/library/2025-european-media-industry-outlook-report>. Podle zprávy Reuters Institute *Digital News Report* z roku 2024 57 % uživatelů TikToku a 53 % uživatelů Instagramu uvádí, že jejich primárním zdrojem zpráv jsou influenceři, a to před novináři a tištěnými médii (41 % a 34 %).

⁶⁶ Vložte nejnovější statistiky Eurostatu o podílu na trhu.

V několika regionech, zejména v mnoha venkovských oblastech, byly místní zpravodajské stanice vytlačeny z trhu, čímž vznikly „zpravodajské pouště“, které vedou ke snížení dostupnosti, plurality a kvality informací⁶⁷, což může vést ke ztrátě účasti občanů a důvěry v demokracii a k většímu vystavení dezinformacím. Kromě toho prostředí, v němž novináři pracují, je narušováno útoky, zneužívajícími žalobami a dalšími formami zastrašování, a bezpečnost a ochrana novinářů je proto zásadní prioritou⁶⁸.

EU se aktivně podílí na řešení problémů, které ohrožují svobodu a pluralitu médií, a předložila několik právních a politických nástrojů a nástrojů financování. Akt o svobodě médií stanoví nový soubor společných pravidel na ochranu plurality a nezávislosti médií v EU, jehož cílem je zajistit, aby veřejnoprávní i soukromá média mohla působit na vnitřním trhu bez problémů a bez zbytečného tlaku a s ohledem na digitální transformaci. Komise podporuje členské státy při uplatňování aktu o svobodě médií, a to i prostřednictvím pokynů, a zajistí jeho prosazování. Komise bude udržovat aktivní dialog s příslušnými odvětvovými subjekty a organizacemi občanské společnosti, aby zajistila účinné uplatňování ochranných opatření a mechanismů stanovených aktem o svobodě médií v celé EU.

Aby bylo zajištěno, že poskytovatelé velmi velkých online platform a velmi velkých internetových vyhledávačů budou náležitě dbát na svobodu a pluralitu médií, požaduje nařízení o digitálních službách, aby pečlivě identifikovali a zmírňovali veškerá systémová rizika plynoucí z koncepce či fungování jejich služeb, včetně těch, která se týkají svobody a plurality médií. Komise bude tyto povinnosti nadále sledovat a vymáhat a bude spolupracovat s příslušnými zúčastněnými stranami, aby zajistila jejich dodržování v digitální oblasti.

Pro zajištění volného toku informací v naší demokracii je zapotřebí živých a konkurenceschopných trhů pro svobodná a nezávislá média. Komise bude i nadále prosazovat **antimonopolní pravidla** EU v digitálním odvětví, aby přispívala k podpoře spravedlivého a rozmanitého mediálního prostředí a boji proti praktikám, které mohou narušovat pluralitu médií, mimo jiné ochranou nezávislých poskytovatelů médií před protisoutěžním chováním v oblasti online reklamy. Ochrana hospodářské soutěže může navíc podpořit pluralitu a rozmanitost médií, a to nejen v tradičních mediálních odvětvích, ale také v rychle se rozvíjejících odvětvích, jako je umělá inteligence. V **revidovaných pokynech pro spojování podniků**⁶⁹ Komise poskytne více vodítek k tomu, jak zachovat hospodářskou soutěž, pokud jde o kvalitu, a jak tím lze posílit pluralitu a rozmanitost médií ve prospěch spotřebitelů a občanů. V souladu s **nařízením o digitálních trzích**⁷⁰ Komise mezi své priority zařadí donucovací opatření, která podporují nezávislé a rozmanité mediální prostředí, mimo jiné

⁶⁷ <https://cmpf.eui.eu/local-media-for-democracy-research-results/>.

⁶⁸ Ve své zprávě o právním státu z roku 2025 Komise uvádí, že v prostředí přetrvávajících hrozeb je bezpečnosti a ochraně novinářů věnována stále větší pozornost, přičemž členské státy zřizují nebo nadále provozují podpůrné struktury nebo posilují právní ochranu novinářů. https://commission.europa.eu/publications/2025-rule-law-report-communication-and-country-chapters_en.

⁶⁹ Pokyny pro posuzování horizontálních spojování podle nařízení Rady o kontrole spojování podniků, 2004/C 31/03, a Pokyny pro posuzování nehorizontálních spojování podle nařízení Rady o kontrole spojování podniků, 2008/C 265/07.

⁷⁰ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/1925 ze dne 14. září 2022 o spravedlivých trzích otevřených hospodářské soutěži v digitálním odvětví (Úř. věst. L 265, 12.10.2022, s. 1).

prostřednictvím zavedení vyšší transparentnosti online reklamy. Na spravedlivé a konkurenceschopné digitální trhy s médií mají vliv i nové výzvy, jako je zavádění služeb využívajících umělou inteligenci. Komise vede o těchto otázkách dialogy o regulaci s dotčenými strážci přístupu. Jde rovněž o součást probíhajícího přezkumu nařízení o digitálních trzích, který bude informovat o zjištěných problémech a možných budoucích krocích.

V zájmu další podpory ekonomické životaschopnosti tohoto odvětví Komise v souvislosti se současným hodnocením a nadcházejícím přezkumem **směrnice o audiovizuálních mediálních službách**⁷¹ posoudí způsoby, jak **posílit význam mediálních služeb obecného zájmu a modernizovat pravidla pro reklamu s cílem podpořit udržitelnost médií v EU. Úloha influencerů** bude rovněž zohledněna v rámci přezkumu směrnice o audiovizuálních mediálních službách⁷² a v připravovaném aktu o digitální spravedlnosti, kterým se doplňují stávající unijní pravidla.

Cílem **veřejného financování veřejnoprávního vysílání** je umožnit mu naplňovat demokratické, sociální a kulturní potřeby společnosti a zaručit pluralitu, včetně kulturní a jazykové rozmanitosti. Akt o svobodě médií vyžaduje, aby členské státy zavedly postupy financování, které zaručí, že poskytovatelé veřejnoprávních médií budou mít k dispozici přiměřené, udržitelné a předvídatelné finanční zdroje odpovídající plnění jejich poslání veřejné služby a schopnosti se v rámci tohoto poslání rozvíjet. Cílem probíhajícího hodnocení sdělení o vysílání z roku 2009⁷³ je posoudit, zda stávající pravidla státní podpory pro veřejnoprávní vysílání stále odpovídají svému účelu s ohledem na vývoj trhu – od nových technologií až po nové způsoby sledování a nové subjekty v odvětví.

Vývoj generativní umělé inteligence je sice zdrojem příležitostí, ale pro mediální ekosystém představuje zároveň řadu výzev. Internetové pirátství a používání materiálů chráněných autorskými právy k trénování modelů umělé inteligence bez souhlasu je pro mediální odvětví stále významnou hrozbou, která snižuje příjmy a má dopad na kvalitu a rozmanitost médií. Komise **přezkoumá směrnici o autorském právu na jednotném digitálním trhu**⁷⁴ a zváží, jak v souvislosti s tímto vývojem zlepšit její účinnost.

Komise rovněž využije své finanční nástroje na podporu hospodářské odolnosti mediálního odvětví v EU i mimo ni. **Program pro odolnost médií** propojí současnou podporu médií s programy financování navrženými v novém víceletém finančním rámci (VFR)⁷⁵, čímž připraví půdu pro úspěšné využití příštího VFR. Tento program podpoří nezávislou žurnalistiku a

⁷¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1808 ze dne 14. listopadu 2018, kterou se mění směrnice 2010/13/EU o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících poskytování audiovizuálních mediálních služeb (směrnice o audiovizuálních mediálních službách) s ohledem na měnící se situaci na trhu (Úř. věst. L 303, 28.11.2018, s. 69).

⁷² Při přezkumu pravidel pro audiovizuální média se Komise zaměří na způsoby, jak zajistit spravedlivější mediální ekosystém, v němž budou diváci – zejména ti mladší – dostatečně chráněni při konzumaci audiovizuálního obsahu online, včetně obsahu zpřístupňovaného influencerem.

⁷³ Evropská komise, sdělení o použití pravidel státní podpory na veřejnoprávní vysílání, 2009/C 257/01, k němuž Komise v říjnu 2025 zahájila veřejnou konzultaci s cílem získat podněty od veřejných orgánů, podniků a občanů.

⁷⁴ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/790 ze dne 17. dubna 2019 o autorském právu a právech s ním souvisejících na jednotném digitálním trhu (Úř. věst. L 130, 17.5.2019, s. 92).

⁷⁵ Zejména navrhovaný program AgoraEU.

mediální gramotnost, a zdůrazní tak úsilí Komise o posílení udržitelného odvětví zpravodajských médií, včetně místní žurnalistiky, také v případě kandidátských zemí EU a potenciálních kandidátů. Komise zvýší pomoc poskytovanou místním médiím prostřednictvím programu **Kreativní Evropa**, a to podporou projektů zaměřených na životaschopnost nezávislé a místní žurnalistiky⁷⁶. Kreativní Evropa také rozšíří své stávající výzvy k podávání návrhů v oblasti dovedností v roce 2027 o nové opatření zaměřené na zvyšování kvalifikace pracovníků zpravodajských médií. Nové opatření v rámci programu **Horizont Evropa** bude dále podporovat digitální transformaci mediálního průmyslu mimo jiné tím, že pro média navrhne nové inovativní nástroje k oslovení nových uživatelů a zajištění zdrojů příjmů.

Soukromé investice do médií jsou stále relativně nízké a vyžadují nová, na míru přizpůsobená investiční řešení zaměřená na dlouhodobou návratnost investic. Mělo by být umožněno, aby **soukromý kapitál** podporoval kvalitní nezávislá média. Komise bude podporovat společensky odpovědné investice v odvětví zpravodajských médií a spolu se skupinou EIB zahájí kontakt s potenciálními investory.

Komise se zavázala, že v rámci podpory zavádění umělé inteligence v kulturních a kreativních odvětvích pomůže rozvoji **celoevropských platforem**, aby se zprávy a informace z profesionálních médií dostaly v reálném čase v různých jazycích k širšímu publiku v celé EU⁷⁷. Komise rovněž zintenzivní podporu inovativních mediálních projektů, které poskytují nové formáty a obsah divákům v celé Unii i mimo ni⁷⁸. Kromě toho Komise prozkoumá budoucí cesty pro technologické prostředí EU, přičemž se zpočátku zaměří na budoucí platformy sociálních sítí / sociálních médií a podpoří **digitální suverenitu** EU.

Zajištění **bezpečnosti a ochrany novinářů** zůstává klíčovou prioritou, a to i v rámci vnější činnosti EU⁷⁹. S cílem zintenzivnit své úsilí o ochranu novinářů před nepřiměřeným nátlakem, hrozbami a útoky a přispět k větší bezpečnosti a příznivějšímu prostředí pro novináře a pro kvalitní zpravodajství (žurnalistiku z primárních zdrojů) ve společnosti Komise zaktualizuje své **doporučení o bezpečnosti novinářů**⁸⁰ a k podpoře revize doporučení o strategických soudních řízeních proti účasti veřejnosti uspořádá **akci na vysoké úrovni o boji proti**

⁷⁶ Komise rovněž podporuje nezávislou místní žurnalistiku a přispívá ke vzdělávání začínajících novinářů prostřednictvím opatření zaměřených na konkrétní témata, například v rámci politiky soudržnosti EU. Její lokálně orientovaná informační opatření a opatření k budování kapacit přispívají k řešení problému „zpravodajských pouští“.

⁷⁷ Strategie pro využívání umělé inteligence COM(2025) 723 final.

⁷⁸ Opatření na podporu zpravodajských médií jsou k dispozici na adrese: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/news-initiative> Za zmínku stojí také iniciativy ke spolupráci, které byly zahájeny z podnětu členských států. Z nových přeshraničních iniciativ lze uvést iniciativu ARTE+ a projekt „informační štít“, který zahájily Deutsche Welle a France Médias Monde.

⁷⁹ Podpora nezávislých a pluralitních médií, přístup k informacím a boj proti dezinformacím, jakož i bezpečnost novinářů a pracovníků médií online i offline, jsou klíčovými prioritami Akčního plánu EU pro lidská práva a demokracii a zahrnují opatření, jako je mechanismus EU pro obránce lidských práv: ProtectDefenders.eu či unijní podpora Evropské nadace pro demokracii (EED), která pomáhá aktérům demokracie, včetně nezávislých mediálních platforem a novinářů. <https://democracyendowment.eu/>.

⁸⁰ Doporučení Komise (EU) 2021/1534 ze dne 16. září 2021 o zajištění ochrany, bezpečnosti a posílení postavení novinářů a dalších pracovníků sdělovacích prostředků v Evropské unii, C/2021/6650.

strategickým soudním řízením proti účasti veřejnosti⁸¹. Kromě toho Komise v zájmu podpory „bezpečných přístavů“ pro novináře, výzkumné pracovníky a organizace občanské společnosti, které se zabývají analýzou informačního prostředí a jeho vývojem (např. dopadem umělé inteligence), přijme pokyny na podporu provádění příslušných pravidel EU⁸².

Aby přispěla k celkovému cíli podpory svobody a plurality médií, bude Komise rovněž pokračovat ve financování mechanismů pro monitorování svobody tisku v členských státech EU a kandidátských zemích⁸³.

Komise rovněž podporuje kvalitní nezávislá média a žurnalistiku na mezinárodní úrovni, zejména pokud jde o sousední země EU a kandidátské země EU a potenciální kandidáty. Základní financování nezávislých médií je účinným a efektivním prostředkem v boji proti dezinformačním operacím autoritářských režimů doma i v zahraničí. Nezávislé, vysoce kvalitní investigativní a zábavné formáty pomáhají zabraňovat tomu, aby se prosazovaly narativy zahraniční manipulace s informacemi a vměšování, a mohou omezit jejich šíření v EU a partnerských zemích EU⁸⁴. Evropská nadace pro demokracii a mechanismus Komise ProtectDefenders.eu dále poskytují podporu novinářům, kteří jakožto obránci lidských práv čelí ohrožení ze zemí mimo EU. V roce 2024 bylo prostřednictvím tohoto mechanismu podpořeno nejméně 943 pracovníků médií. Komise bude i nadále poskytovat základní podporu exilovým nezávislým novinářům a sdělovacím prostředkům, včetně novinářů z Ruska, Běloruska a dalších zemí, kteří působí v EU a v jejím sousedství, a rovněž bude přispívat k udržení vysoce kvalitních nezávislých sdělovacích prostředků v klíčových partnerských zemích. Komise rozšíří spolupráci s důvěryhodnými partnery v oblasti rychlé reakce, aby zajistila, že občanům, aktérům občanské společnosti a novinářům v autoritářských režimech budou k dispozici řešení pro obcházení digitální cenzury a pro boj proti dohledu nad médií a jejich vypínání. Komise rovněž navrhl, aby podpora svobody médií dostala prioritu v rámci nového víceletého finančního rámce – pilíře Globální Evropa.

Opatření:

- *Přezkum směrnice o audiovizuálních mediálních službách*
- *Řešení výzev mediálního ekosystému v souvislosti s přezkumem směrnice o autorském právu na jednotném digitálním trhu*
- *Vyhotovení pokynů k zachování hospodářské soutěže a podpoře plurality a rozmanitosti médií v souvislosti s revizí pokynů pro spojování*
- *Posouzení vhodnosti stávajících pravidel státní podpory pro veřejnoprávní vysílání v rámci hodnocení sdělení o vysílání z roku 2009*
- *Zahájení nového Programu pro odolnost médií s cílem podpořit nezávislou žurnalistiku a mediální gramotnost*

⁸¹ S cílem zlepšit podporu obětí Komise rovněž obnoví mandát a složení skupiny odborníků proti strategickým soudním řízením proti účasti veřejnosti a přezkoumá pravidla EU v oblasti mezinárodního práva soukromého, aby posoudila případnou potřebu zahrnout do nich aspekty související s těmito soudními řízeními.

⁸² Například nařízení o digitálních službách, nařízení o politické reklamě nebo akt o umělé inteligenci.

⁸³ Viz například projekty financované z programu Kreativní Evropa, jako je mechanismus Media Freedom Rapid Response (mechanismus rychlé reakce na porušování svobody médií).

⁸⁴ Ze základní podpory EU pro nezávislá média poskytované prostřednictvím Evropské nadace pro demokracii mělo prospěch jen v Rusku prostřednictvím kanálů sociálních médií nejméně 36 milionů posluchačů. Mediální publikum médií podporovaných EU vzrostlo od roku 2022 nejméně o 15 až 20 %.

- *Posílení opatření pro bezpečnost novinářů a boj proti strategickým soudním řízením proti účasti veřejnosti*
- *Podpora kvalitních nezávislých médií a žurnalistiky za hranicemi EU*

2.4 Zvýšení odolnosti společnosti a účasti občanů

Základem demokracie jsou angažovaní a právy vybavení občané a aktivní občanská společnost. Podpora občanského vzdělávání, včetně mediální a digitální gramotnosti a kritického myšlení, posiluje povědomí o rizicích a hrozbách a umožňuje občanům všech věkových kategorií ve všech komunitách orientovat se v informačním prostředí, získávat přístup ke spolehlivým informacím, uplatňovat svá demokratická práva a zapojovat se do demokratických procesů. Podpora zapojení občanů do demokratického života prostřednictvím podpory participativních a deliberativních nástrojů je rovněž nutná k posílení odpovědnosti, posílení postavení občanů a větší důvěře veřejnosti. Ty jsou klíčové pro budování celkové odolnosti společnosti.

2.4.1 Výchova k občanství a dovednosti pro demokracii

Občanské dovednosti, včetně mediální a digitální gramotnosti, jsou pro demokracii zásadní. Tyto dovednosti podporuje řada projektů v rámci různých programů EU, například Erasmus+ a programy Občané, rovnost, práva a hodnoty (CERV) a Horizont Evropa.

Opatření v oblasti vzdělávání

Školy a vzdělávací instituce hrají klíčovou roli v rozvoji občanských dovedností potřebných k odpovědnému jednání, pokud podporují kritické myšlení, inkluzivitu, svobodu projevu a aktivní účast občanů. Rozvíjením těchto dovedností vzdělávací instituce na všech úrovních posilují informovanost a účast občanů, čímž přispívají k budování odolnějších demokratických společností.

Akční plán pro základní dovednosti, který je součástí Unie dovedností, považuje občanské i digitální dovednosti za základní dovednosti, které mají zásadní význam pro to, aby občané mohli prosperovat v profesním i osobním životě. Součástí **balíčku pro oblast vzdělávání** na rok 2026 bude **Program na podporu základních dovedností pro školy**, který bude podporovat děti a mládež v osvojování gramotnosti, matematiky, přírodních věd a digitálních a občanských dovedností. V rámci tohoto balíčku Komise představí plán budoucnosti digitálního vzdělávání a dovedností do roku 2030, který bude vycházet z přezkumu Akčního plánu digitálního vzdělávání a zaměří se na digitální dovednosti, gramotnost v oblasti umělé inteligence a kritické myšlení a na posílení demokratické odolnosti v digitálním světě.

Vedoucím pracovníkům škol a tvůrcům politik Komise poskytne doporučení. Jejich součástí budou aktualizované **Pokyny pro učitele a další pracovníky ve výchově a vzdělávání, které se týkají boje proti dezinformacím a podpory digitální gramotnosti** prostřednictvím vzdělávání a odborné přípravy⁸⁵, které mají rozšířit pedagogické znalosti učitelů a dovednosti

⁸⁵ Evropská komise: Generální ředitelství pro vzdělávání, mládež, sport a kulturu, Pokyny pro učitele a další pracovníky ve výchově a vzdělávání, které se týkají boje proti dezinformacím a podpory digitální gramotnosti prostřednictvím vzdělávání a odborné přípravy, Úřad pro publikace Evropské unie, 2022, <https://op.europa.eu/cs/publication-detail/-/publication/a224c235-4843-11ed-92ed-01aa75ed71a1>.

mladých lidí v oblasti kritického myšlení, podpořit odpovědné používání digitálních technologií a přispět k informovanému rozhodování v online prostředí. Tematicky budou pokrývat vývoj, jako je generativní umělá inteligence, manipulaci s informacemi⁸⁶ a roli sociálních médií a influencerů. Komise rovněž vypracovává pokyny na podporu nabývání základních dovedností v oblasti připravenosti, včetně příslušných prvků mediální gramotnosti, které jsou klíčem k aktivnímu a informovanému občanství a boji proti dezinformacím a manipulaci s informacemi. Komise vypracuje **rámec kompetencí v oblasti občanství EU**⁸⁷, jakož i **pokyny ke zlepšení občanské výchovy ve školách**. Na základě toho budou vytvořeny učební osnovy a školící programy.

Opatření v oblasti mediální gramotnosti nad rámec vzdělávání

Vedle opatření v oblasti vzdělávání je třeba v celé EU inkluzivním a účinným způsobem rozšiřovat opatření na podporu mediální gramotnosti, včetně digitální gramotnosti, aby se tato opatření vztahovala na osoby ze všech věkových skupin a s nejrůznějšími socioekonomickými zázemími, zejména osoby mimo prostředí vzdělávání a odborné přípravy.

Komise zavede **balíček opatření v oblasti mediální gramotnosti. Program pro odolnost médií** bude zahrnovat nová opatření na podporu mediální gramotnosti, jež se budou vztahovat na všechny věkové kategorie (mládež, dospělí, seniory) ve venkovských i městských oblastech. Bude se zabývat novými i stávajícími výzvami v oblasti informační integrity: propojí mediální gramotnost s připraveností a zaměří se na nové trendy z hlediska konzumace médií⁸⁸. Součástí hodnocení a přezkumu těchto pravidel budou také případná opatření ke zlepšení stávajících mechanismů v oblasti mediální gramotnosti podle směrnice o audiovizuálních mediálních službách. Přednostně budou podporovány členské státy, které čelí zvláštním výzvám a potřebám, jakož i kandidátské země a potenciální kandidáti⁸⁹ a skupiny, které čelí překážkám při zapojení do demokratického života⁹⁰.

Komise bude podporovat členské státy při vytváření, rozšiřování nebo provádění **celostátních nebo regionálních akčních plánů v oblasti mediální gramotnosti**⁹¹.

Komise rovněž **posílí komunitu zabývající se mediální gramotností**, aby zvýšila koordinaci a posílila vazby mezi zúčastněnými subjekty. Součástí bude posílení **expertní skupiny Komise**

⁸⁶ Včetně možného diferencovaného zaměření na chlapce a dívky.

⁸⁷ S přihlédnutím mimo jiné k právům občanů EU, jak je vysvětleno v Průvodci občanstvím EU: https://commission.europa.eu/publications/guide-eu-citizenship_en a připravované příručce občanů k demokracii v EU.

⁸⁸ Součástí hodnocení a přezkumu budou také opatření ke zlepšení mechanismu v oblasti mediální gramotnosti podle směrnice o audiovizuálních mediálních službách.

⁸⁹ Jimž obzvláště hrozí zahraniční manipulace s informacemi a vměšování, jakož i dezinformace kvůli blízkosti Ruska a Běloruska.

⁹⁰ V jejich případě by bylo možné vycházet z existujících ukazatelů, jako je index plurality médií, který obsahuje dílčí ukazatel úrovně mediální gramotnosti.

⁹¹ Strategie unie připravenosti EU vyzvala k zintenzivnění práce v oblasti digitální a mediální gramotnosti, a to i v kontextu Evropského štítu pro demokracii a plánu pro budoucnost digitálního vzdělávání a dovedností do roku 2030, s cílem zlepšit kritické myšlení a budovat odolnost vůči dezinformacím a kybernetickým hrozbám již od útlého věku. Několik členských států přijalo vnitrostátní programy k dosažení těchto cílů. Například Lucembursko přijalo v roce 2021 národní akční plán pro digitální začleňování a Malta má strategii digitálního vzdělávání na období 2025–2030.

pro mediální gramotnost, složené z orgánů členských států, a to prostřednictvím podnětů k výměně osvědčených postupů, nabídky nových nástrojů spolupráce a rozšíření mandátu skupiny o aspekty společenské odolnosti a připravenosti. Úsilí expertní skupiny pro mediální gramotnost doplní Komise rovněž zřízením nové **sítě nezávislých odborníků na mediální gramotnost**, která bude sdružovat nezávislé odborníky z různých oblastí (např. připravenost, zahraniční manipulace s informacemi a vměšování a dezinformace, analýza dat, rizika informační integrity, behaviorální vědy atd.), kteří budou poskytovat nezávislé podněty a poznatky k řešení nových výzev. Úsilí v oblasti mediální gramotnosti bude rovněž stavět na poznatcích komunity zabývající se mediální gramotností Evropského střediska pro sledování digitálních médií (EDMO), čímž se bude dále rozšiřovat soubor osvědčených postupů a případů použití, a to na základě pokynů EDMO pro účinné iniciativy v oblasti mediální gramotnosti⁹² a rozšiřováním úspěšných řešení vyvinutých a zavedených **regionálními/vnitrostátními centry EDMO**, například v oblasti oslovení zranitelných a venkovských komunit a seniorů nebo spolupráce s médii.

Komise představí **příručku občanů k demokracii v EU**, aby zvýšila povědomí občanů o jejich demokratických právech vycházejících z práva a politických rámců EU a o tom, jak tato práva uplatňovat⁹³. Zvláštní důraz bude kladen na mladé lidi.

S cílem zapojit občany do přípravy těchto opatření v oblasti demokracie, občanství a dovedností týkajících se mediální a digitální gramotnosti uspořádá Komise **evropskou panelovou diskusi občanů o demokratické odolnosti**.

Opatření:

- *Rozvoj Programu na podporu základních dovedností pro školy na rok 2026, včetně občanských a digitálních dovedností*
- *Aktualizace Pokynů pro učitele a další pracovníky ve výchově a vzdělávání o dezinformacích a digitální gramotnosti*
- *Vypracování rámce kompetencí občana EU, jakož i pokynů pro zlepšení občanské výchovy ve školách*
- *Podpora členských států při vytváření, rozšiřování nebo provádění celostátních nebo regionálních akčních plánů v oblasti mediální gramotnosti*
- *Zavedení opatření v oblasti mediální gramotnosti, s novými prioritami a silnější komunitou zabývající se mediální gramotností*
- *Příprava příručky občanů k demokracii v EU*
- *Uspořádání evropské panelové diskuse občanů o demokratické odolnosti*

2.4.2 Podpora účasti a zapojení občanů

Nové a smysluplné metody účasti, diskuse a zapojení občanů napříč všemi generacemi⁹⁴ představují pro občany další možnosti, jak se zapojit do demokratických debat a tvorby

⁹² Viz: <https://edmo.eu/areas-of-activities/media-literacy/raising-standards-the-edmo-guidelines/>.

⁹³ Důraz bude kladen na práva podle nařízení o digitálních službách, aktu o umělé inteligenci, směrnice o audiovizuálních mediálních službách a nařízení o politické reklamě, volební právo v EU a další příslušné rámce.

⁹⁴ Mezi ně patří mezigenerační občanské panelové diskuse, občanská shromáždění, participativní tvorba rozpočtu, participativní plánování nebo nové digitální občanské technologické nástroje a platformy, které doplňují postupy, jako jsou veřejné konzultace nebo průzkumy.

veřejných politik, obohacují debaty o různé perspektivy – jak ukázala Konference o budoucnosti Evropy – a posilují zastupitelskou demokracii založenou na volbách.

Na úrovni EU používá Komise několik nástrojů k zapojení občanů EU do tvorby politik, počínaje evropskými občanskými iniciativami, jedinečným nástrojem pro tvorbu agendy, který občanům umožňuje předkládat své nápady na opatření EU. **Evropské panelové diskuse občanů a Platforma aktivního občanství** se staly důležitými nástroji a zdroji informací na podporu tvorby politik, k budování demokratické odolnosti a podpoře evropského občanství a bude usnadňováno jejich využívání na úrovni EU a v členských státech. Komise prozkoumá možnosti otevření své Platformy aktivního občanství nebo to, jak dosáhnout její interoperability s vnitrostátními, regionálními a místními orgány veřejné správy.

Komise bude úzce spolupracovat s příslušnými orgány a subjekty, jako je Evropský výbor regionů, Evropský hospodářský a sociální výbor a zúčastněné strany⁹⁵, aby posílila **síť vnitrostátních orgánů pro účast občanů**, a s vnitrostátními kontaktními místy, přičemž bude vycházet zejména z virtuálního Kompetenčního centra Komise pro participativní a poradní demokracii⁹⁶. Práce této sítě se bude soustředit na místní úroveň, lepší postavení mládeže a mezigenerační dialog, poskytování praktické podpory a zviditelňování příslušných nástrojů pro vnitrostátní orgány. V tomto rámci Komise podpoří přípravu **balíčku školení** pro členské státy o účasti občanů ve všech úředních jazycích EU.

Komise zajistí širší přístup k informacím o účasti občanů prostřednictvím **vícejazyčného portálu** pro zdroje na úrovni EU, aby se nástroje a informace o demokratické účasti více šířily a mohly být využívány na všech úrovních v EU, včetně orgánů veřejné správy, zúčastněných stran a občanů, a bude soustředit informace shromážděné prostřednictvím sítě vnitrostátních orgánů pro účast občanů a v rámci Kompetenčního centra pro participativní a poradní demokracii.

Měly by být podporovány inovativní digitální nástroje, které doplní a podpoří osobní výměny. Komise bude stimulovat inovace v online platformách, které umožňují účast na demokracii (občanské technologie⁹⁷), včetně místních digitálních platform podporujících demokratickou angažovanost, které využívají umělou inteligenci pro participativní účely. V rámci zahájení spolupráce s odvětvím občanských technologií Komise uspořádá **hackathon občanských technologií**, na němž budou představeny inovativní projekty, a zřídí evropské **středisko občanských technologií**⁹⁸, které bude sloužit jako komplexní, vícejazyčné kontaktní místo pro

⁹⁵ Strategie EU pro občanskou společnost navrhne opatření pro spolupráci s členskými státy s cílem posílit zapojení organizací občanské společnosti, a to i v návaznosti na doporučení z roku 2023, pokud jde o tyto subjekty, zatímco opatření v rámci štítu pro demokracii se zaměřují na účast občanů.

⁹⁶ Toto centrum podporuje participativní a poradní projekty na úrovni EU zahrnující kandidátské země a potenciální kandidáty, a to prostřednictvím různých zdrojů, školení, osobních akcí, občanských laboratoří a společenství odborníků z praxe s multidisciplinárními znalostmi z celé EU.

⁹⁷ Občanské technologie lze definovat jako využití digitálních technologií k posílení demokracie, a to umožněním informovanosti veřejnosti, účasti veřejnosti na rozhodování a tvorbě politik a zvýšení schopnosti vlád reagovat a nést odpovědnost (viz OECD Public Governance Policy Papers č. 72 z roku 2025).

⁹⁸ Bude napojeno na portál Interoperabilní Evropa, který byl zřízen nařízením 2024/903 a poskytuje přístup k řešením interoperability a řešením s otevřeným zdrojovým kódem, která používají orgány veřejné správy v Evropě. Již nyní obsahuje příklady nástrojů s otevřeným zdrojovým kódem pro účast občanů.

informace, zdroje a nástroje týkající se občanských technologií⁹⁹. Komise bude v rámci příslušných programů financování EU podporovat pilotní projekty v této oblasti, do nichž se zapojí místní orgány, komunity a technologické startupy, s cílem vyvíjet škálovatelná řešení, a to i ve venkovských oblastech¹⁰⁰. V rámci těchto pracovních oblastí bude zvláštní pozornost věnována dostupnosti a interoperabilitě nástrojů občanských technologií.

Účast mladých lidí a konzultace, které je zahrnují na všech úrovních, zajišťují, že politiky a rozhodnutí zohledňují perspektivy a potřeby mladé generace, která bude žít s jejich dlouhodobými důsledky. Zapojení mladých lidí inkluzivním způsobem rovněž posiluje smysl pro občanskou odpovědnost a podporuje celoživotní účast ve společnosti a demokracii. Mladí lidé hrají ústřední roli v úsilí Komise zapojit občany do tvorby politik, mimo jiné prostřednictvím poradního výboru pro mládež vytvořeného předsedkyní. Budou uspořádány **dialogy s mládeží o politice**, které s mladými lidmi povedou členové Komise na téma **provádění Evropského štítu pro demokracii. Soubor nástrojů pro účast na dialogu EU s mládeží**, který byl vytvořen ve spolupráci s národními radami mládeže, **bude upraven** tak, aby oslovil více mladých lidí, a bude propagován prostřednictvím Evropského portálu pro mládež s cílem zvýšit zapojení mládeže v širším měřítku. **Iniciativa „Voices of the Future“** bude usilovat o vytvoření Evropského fóra pro mezigenerační spravedlnost v demokracii, které bude inkluzivním prostorem, kde se budou moci setkávat lidé všech věkových kategorií, aby utvářeli dlouhodobá rozhodnutí Evropy.

Opatření:

- *Podpora účasti občanů a mládeže, mimo jiné posílením sítě vnitrostátních orgánů pro účast občanů, prostřednictvím balíčku školení a vícejazyčného portálu pro zdroje na úrovni EU*
- *Zřízení evropského střediska občanských technologií na podporu odvětví občanských technologií*

2.4.3 Posilování demokracie prostřednictvím celospolečenských opatření

Pro další posílení demokracie je nezbytné poskytovat trvalou podporu angažovaným aktérům a komunitám, uznávat jejich iniciativy a zvyšovat jejich dosah a prezentovat osvědčené postupy, které ukazují inovativní přístupy. Zvláštní pozornost je třeba věnovat regionům s nízkou občanskou a politickou angažovaností.

V zájmu řešení rostoucích problémů, jako je sociální fragmentace, digitální izolace a klesající důvěra ve veřejné instituce, bude Komise podporovat přístupy založené na budování komunit. Spolu s místními orgány a sítěmi v celé EU – včetně **Evropské sítě regionálních a místních zastupitelů** – bude Komise podněcovat a podporovat občanské iniciativy, které spojují lidi různého věku a původu a posilují místní vazby a inkluzivní veřejný prostor, mimo jiné prostřednictvím sportu, hudby, vyprávění příběhů a spolupráce.

⁹⁹ Podpoří tak zviditelnění nástrojů občanských technologií a sdílení odborných znalostí a vědomostí v rámci ekosystému občanských technologií a podpoří povědomí o tomto odvětví mezi vnitrostátními a místními orgány.

¹⁰⁰ Na základě Evropského rámce interoperability bude vytvořen model hodnocení, který umožní posoudit úroveň vyspělosti interoperability platform občanských technologií a pomůže určit oblasti v online platformách, které je třeba zlepšit.

Místní demokracie, inkluze a participativní přístupy patří k základním hodnotám a principům Nového evropského Bauhausu. Ten bude posilovat místní demokracii prostřednictvím konkrétních iniciativ, které podporují inovativní přístupy k zapojení komunit na sousedské úrovni. Součástí je posílení komunitního zapojení a mezigeneračních vazeb, jakož i prosazování přístupů založených na spolupráci s cílem vytvořit inkluzivní veřejné prostory a sousedství.

Střediska Komise EUROPE DIRECT budou fungovat jako místní mikrocentra demokracie – otevřená a živá místa, kde se komunity setkávají, vyměňují si zkušenosti a společně jednají, a podporují tak inkluzivní dialog zakořeněný v jejich každodenní realitě. Ve spolupráci s místními úřady mohou pořádat aktivity, které promění diskusi ve sdílené zkušenosti – od komunitních večerů po sousedské výměny dovedností nebo místní podcasty¹⁰¹.

Aby podpořila větší výměnu a synergie mezi subjekty působícími v oblasti demokratických inovací, sdílení osvědčených postupů a zviditelnění jejich projektů, uspořádá Komise **akci na vysoké úrovni** o demokracii a **udělí výroční cenu za demokratické inovace**¹⁰². Prezentace projektů souvisejících s demokracií zvyšuje jejich viditelnost pro soukromé dárcy a filantropické organizace, které jsou povzbuzovány k tomu, aby hrály stále větší roli.

Komise zahájí specializované **kampaně na zvyšování povědomí** o tom, proč je demokracie důležitá a jak mohou všichni občané, včetně mladých lidí, uplatňovat svá demokratická práva a vyjádřit svůj názor¹⁰³.

Také **soukromý sektor** hraje roli při podpoře a udržování demokracie, která je základem spravedlivého a dobře fungujícího podnikatelského prostředí a hospodářské prosperity. Prosperující hospodářství je zároveň nezbytné pro rozvoj demokracie. Komise bude podporovat soukromé společnosti a podnikatelská sdružení, aby sdílely osvědčené postupy, přijaly dobrovolné závazky v této oblasti a vytvořily **podnikatelskou koalici pro demokracii**¹⁰⁴.

Opatření:

- *Uspořádání akce na vysoké úrovni o demokracii a výroční ceny za demokratické inovace*
- *Spuštění specializovaných kampaní Komise na zvyšování povědomí*
- *Podpora budování dobrovolných závazků soukromého sektoru k vytvoření podnikatelské koalice pro demokracii*

2.4.4 Ochrana rozhodování založeného na důkazech

Tvorba politiky opírající se o důkazy zajišťuje, že instituce, diskuse a rozhodování jsou založeny na věcných, transparentních a odpovědných procesech a nestranných údajích

¹⁰¹ Ambasadory účasti občanů, dřívější účastníci evropských panelových diskusí občanů, by se mohli podělit o své zkušenosti a podpořit občanskou angažovanost.

¹⁰² Ta by mohla být otevřena konkrétním projektům u kandidátských zemí EU a potenciálních kandidátů.

¹⁰³ Ambasadory účasti občanů, dřívější účastníci evropských panelových diskusí občanů, by se mohli podělit o své zkušenosti a podpořit občanskou angažovanost.

¹⁰⁴ Podpořenou úvodním seminářem a studií o tom, jak mohou podnikatelské komunity přispět.

založených na svobodě vědeckého výzkumu, což posiluje důvěru a legitimitu správy věcí veřejných. Pro zajištění účinných a demokratických vědeckých poradních procesů a vědecké podpory veřejných politik je nezbytné podporovat dodržování nejvyšších standardů etiky a integrity výzkumu. Je také nutné umožnit, aby se občané zapojili do vědy a měli v ní důvěru, jakož i zajistit spolehlivé a nezávislé poradenské systémy. V tomto smyslu Komise přijme **doporučení o podpoře vědeckých důkazů a jejich využití při tvorbě veřejných politik.**

Svoboda vědeckého výzkumu je klíčovou součástí akademické svobody a má zásadní význam pro vytváření důvěryhodných znalostí a spolehlivých údajů. Ochrana nezávislosti výzkumných a akademických pracovníků, aby mohli zkoumat, klást otázky a inovovat, zajišťuje, že důkazy používané při tvorbě politik jsou důvěryhodné a nezkreslené. Tyto hodnoty, jež jsou nezbytné pro demokratickou odolnost, jsou předpokladem pro to, aby vysokoškolské instituce mohly plnit své akademické a společenské poslání, kterým je rozvoj a podpora veřejné diskuse poskytováním odborných znalostí a důkazů. Připravovaným **aktem o Evropském výzkumném prostoru** se v unijním právu opětovně potvrdí svoboda vědeckého výzkumu jakožto základní součást akademických hodnot. Důležitou součástí demokratické struktury a odolnosti je též svoboda umělecké tvorby a ochrana umělců a kulturních institucí, zakotvená v Kulturním kompasu pro Evropu.

V návaznosti na doporučení Rady z roku 2024 o posílení bezpečnosti výzkumu¹⁰⁵ Komise rovněž posuzuje možnosti zřízení **Evropského odborného střediska pro bezpečnost výzkumu**, které by posílilo důkazní základnu pro tvorbu politiky v oblasti bezpečnosti výzkumu a podpořilo komunitu odborníků napříč EU.

Evropské středisko pro odolnost demokracie by obecně mohlo rovněž usnadňovat **výměnu zkušeností s budováním demokratické odolnosti**, jako jsou **osvědčené postupy pro budování komunit**, iniciativy v oblasti **mediální gramotnosti** a opatření v oblasti **připravenosti**.

Opatření:

- *Přijetí doporučení Komise o podpoře vědeckých důkazů a jejich využití při tvorbě veřejných politik*
- *Zakotvení svobody vědeckého výzkumu v právu EU v rámci aktu o Evropském výzkumném prostoru*
- *Zvážení možnosti zřízení Evropského odborného střediska pro bezpečnost výzkumu*

3. Investice do demokracie je investicí do naší budoucnosti

Klíčem k dosažení priorit Evropského štítu pro demokracii v bezprostředním i dlouhodobém horizontu je finanční podpora. V tomto ohledu je relevantních několik programů financování EU. Program **Kreativní Evropa** poskytuje finanční prostředky na podporu médií, žurnalistiky a digitální a mediální gramotnosti. **Digitální Evropa** podporuje multidisciplinární spolupráci v boji proti dezinformacím prostřednictvím financování střediska EDMO, včetně jeho regionálních center, a evropské sítě ověřovatelů faktů. Program **Horizont Evropa** podporuje

¹⁰⁵ Doporučení Rady ze dne 23. května 2024 o posílení bezpečnosti výzkumu, C/2024/3510.

výzkum, inovace a experimentování s cílem posílit demokracii a správu věcí veřejných a rozvíjet demokratické inovace. Program **Občané, rovnost, práva a hodnoty (CERV)** chrání a prosazuje hodnoty Unie a podporuje zapojení občanů a jejich účast na demokratickém životě Unie.

Pilíř rychlé reakce v rámci Nástroje pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci podporuje nezávislou žurnalistiku a buduje kapacity pro boj proti zahraniční manipulaci s informacemi a vměšování v krizových situacích. Demokracii posilují při dosahování svých hlavních cílů i další programy, jako je **program Spravedlnost a Erasmus+**. Nástroje pro Ukrajinu, západní Balkán a Moldavsko umožňují vyplácet finanční prostředky na základě plnění strukturálních reforem, které přispívají k posílení demokracie, podpoře organizací občanské společnosti, nezávislým médiím, mediální gramotnosti a odolnosti vůči zahraniční manipulaci s informacemi a vměšování a hybridním hrozbám. Při plánování rozvržení těchto finančních prostředků na zbývající období v rámci stávajícího víceletého finančního rámce bude Komise přednostně zvažovat aspekty související s demokracií. Mělo by se zvážit inovativní financování, například mikrogranty pro místní iniciativy, finanční nástroje, jako jsou záruky, půjčky a vlastní kapitál, a podpora a zefektivnění skupinového financování.

Mělo by být vytvářeny stimuly pro soukromé financování. Financování pomocí soukromého kapitálu lze již nyní využít například pro snižování rizik v případě kreativních projektů v audiovizuálním odvětví, a to při financování vývoje a distribuce filmů, mediálního obsahu nebo kulturních iniciativ. Toto snižování rizik by se mohlo uplatnit i v budoucích projektech na podporu nezávislých médií a žurnalistiky. Akce zaměřené na získávání finančních prostředků by mohly podnítit filantropické příspěvky a spolupráci se soukromými nadacemi a posílit tak finanční podporu pro Evropský štít pro demokracii.

V rámci příštího **víceletého finančního rámce na období 2028–2034** navrhla Komise řadu programů, které mají přispět k dosažení cílů Evropského štítu pro demokracii. Navrhované financování by se týkalo podpory širokého spektra priorit a aktérů, mimo jiné svobodných a nezávislých médií, práce organizací občanské společnosti, vzdělávání a celkové odolnosti demokracie. Konkrétně program **AgoraEU** by měl prosazovat společné hodnoty, včetně demokracie, a podporovat evropskou kulturní rozmanitost, její audiovizuální a tvůrčí odvětví, svobodu médií a zapojení občanské společnosti. Nová složka **MEDIA+** v rámci programu **AgoraEU** by měla poskytovat ucelenou podporu svobodné a nezávislé žurnalistice a zpravodajským médiím, chránit a prosazovat svobodu médií, podporovat finanční životaschopnost médií, přispívat k vyšší mediální gramotnosti a k odhalování dezinformací a bojovat proti nim. Složka **CERV+** programu **AgoraEU** by měla přispět k provádění štítu pro demokracii tím, že podpoří svobodné, spravedlivé a inkluzivní volební procesy a posílí účast a angažovanost občanů v demokratickém a občanském životě Unie. Další důležité podpůrné akce by byly financovány prostřednictvím **programu Spravedlnost¹⁰⁶, programu Horizont**

¹⁰⁶ Cílem navrhovaného příštího programu Spravedlnost je prosazovat a podporovat vzdělávání soudců a soudních zaměstnanců s cílem podpořit demokracii a zajistit důsledné a účinné provádění příslušných právních nástrojů EU.

Evropa¹⁰⁷, programu Erasmus+¹⁰⁸, Evropského fondu pro konkurenceschopnost¹⁰⁹, nástroje Globální Evropa¹¹⁰ a plánů národního a regionálního partnerství¹¹¹.

Demokratická odolnost a obrana se vzájemně posilují. **Výdaje na obranu** lze rovněž považovat za prostředek podpory demokratické odolnosti: jde například o investice do kybernetické bezpečnosti, prevence proti hybridním hrozbám nebo ochrany kritické infrastruktury a demokratických institucí před zahraničním vměšováním. Obranná odolnost EU a opatření proti hybridním hrozbám posilují demokratickou odolnost, a to mimo jiné podporou evropské technologické excelence v oblasti kybernetické obrany a vývojem špičkových technologií. V tomto ohledu je zásadní finanční podpora EU v rámci **Evropského obranného fondu**, programu **Horizont Evropa**, programu **Digitální Evropa**, nástroje **SAFE** (Bezpečnostní akce pro Evropu) a budoucího VFR v rámci navrhovaného **Programu pro evropský obranný průmysl**.

4. Závěry

Toto sdělení o Evropském štítu pro demokracii představuje strategický přístup k ochraně, upevňování a podpoře demokracie v EU v dlouhodobém horizontu. Zdůrazňuje pevné odhodlání Komise posílit odolnost demokracie v celé Unii a její připravenost spolupracovat na řešení výzev, kterým demokracie čelí, s ostatními orgány a institucemi EU, členskými státy EU, partnery ze sousedství EU, příslušnými zúčastněnými stranami a občany.

V rámci tohoto strategického přístupu byla oznámena řada opatření, která budou postupně zaváděna do roku 2027. Klíčovou rolí při dosahování těchto cílů budou hrát členské státy, přičemž Komise bude pokračovat v úsilí o zajištění společné odpovědnosti.

¹⁰⁷ Příští program Horizont Evropa navržený Komisí bude i nadále podporovat výzkum zaměřený na posílení demokracie a demokratických hodnot, a to prosazováním účasti občanů, posilováním odolných a pluralitních společností a integrity informačního prostoru a mediálního prostředí a bojem proti dezinformacím.

¹⁰⁸ Příští program Erasmus+ navržený Komisí by kladl zvláštní důraz na podporu výchovy k občanství a účasti občanů, hodnot EU, společenské odolnosti a mediální gramotnosti, a to při plném respektování pravomocí členských států při definování školních a akademických osnov a organizaci jejich vzdělávacích struktur, včetně činností neformálního a informálního učení podporujících účast mládeže a učení mladých lidí v zájmu jejich účasti na demokracii.

¹⁰⁹ Navrhovaný Evropský fond pro konkurenceschopnost by podpořil odvětví civilní bezpečnosti v oblastech, jako je boj proti hybridním hrozbám.

¹¹⁰ Navrhovaný nástroj Globální Evropa poskytne nástroje na podporu demokracie, řádné správy věcí veřejných, právního státu a dodržování lidských práv a základních svobod v regionech usilujících o rozšíření a regionech východního sousedství. Kromě toho bude nástroj Globální Evropa podporovat kandidátské země a potenciální kandidáty v jejich úsilí o dosažení standardů EU v souladu se zásadou rozšiřování „základní zásady na prvním místě“. V této souvislosti bude zvláštní pozornost věnována také posilování nezávislých médií a mediální gramotnosti, jakož i zvyšování odolnosti vůči zahraniční manipulaci s informacemi a vměšováním a hybridním hrozbám.

¹¹¹ Plány národního a regionálního partnerství prováděné v souladu se zásadami víceúrovňové správy a partnerství mohou podpořit schopnosti členských států v boji proti závažné a organizované trestné činnosti, zejména v souvislosti s hybridními hrozbami, jako je zahraniční manipulace s informacemi a vměšováním, a opatření, která posilují demokratickou správu věcí veřejných, například prostřednictvím zvyšování transparentnosti, podpory občanského dialogu a občanské společnosti a upevňování právního státu.

V zájmu zajištění návazné politické činnosti v souvislosti s prováděním tohoto sdělení bude Komise pravidelně informovat Evropský parlament a Radu. Komise uspořádá každý rok ministerské fórum na vysoké úrovni, na němž budou prostřednictvím zapojení institucionálních i neinstitutcionálních aktérů hodnocena opatření zavedená v rámci Evropského štítu pro demokracii a sdíleny osvědčené postupy. Komise bude rovněž spolupracovat s partnery a zúčastněnými stranami na celostátní a místní úrovni. Do konce mandátu Komise zhodnotí provádění a dopad opatření obsažených v tomto sdělení.

Evropský štít pro demokracii je nedílnou součástí proaktivního přístupu Komise k obraně a prosazování hodnot EU. Komise přijala důrazná opatření na ochranu a podporu právního státu a základních práv v EU, zejména prostřednictvím výroční **zprávy o právním státu** a výročních zpráv o uplatňování **Listiny základních práv EU**. Ochrana a podpora lidských práv a demokracie je rovněž klíčovou prioritou vnější činnosti EU, jak je zdůrazněno v **Akčním plánu pro lidská práva a demokracii na období 2020–2027. Strategie EU pro občanskou společnost**¹¹² doplňuje tyto snahy podporou silnějšího zapojení organizací občanské společnosti a prosperujícího občanského prostoru v celé EU.

Demokracie je každodenním závazkem, který musíme chránit, rozvíjet a v žádném případě ho nesmíme pokládat za samozřejmost. EU je i nadále pevně odhodlána bránit demokracii a podporovat demokratické hodnoty, instituce a procesy, a to tváří v tvář rostoucím vnějším i vnitřním výzvám. To, co máme, stojí za to zachovat a my tak budeme činit všemi silami a jednotně a nadále upevňovat silné a odolné demokracie.

¹¹² Evropská komise, sdělení o Strategii EU na podporu, ochranu a posílení občanské společnosti, COM(2025) 790 final.